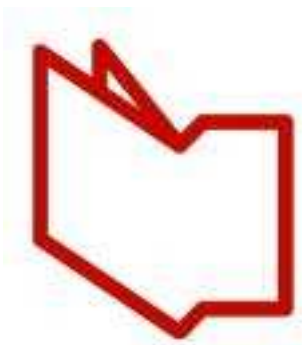

Informace odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

4/2008

březen 2008
Praha

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc únor). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/bulletin.php>

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: reforma daní 2008 (seriál článků), rozpočtová reforma (vliv změn příjmů a výdajů na deficit), vytvoření účetnictví státu, osobní bankrot, pozice zlata na současných finančních trzích, Národní plán zavedení eura, mandatorní sociální výdaje v ČR, komunikace ČNB (v anglickém jazyce). Klasickému pozitivizmu dnes je věnováno nové monotematické číslo Acta oeconomica pragensia. Zajímavé články přináší **nový časopis Poradce veřejné správy**: Rozpočtová pravidla a prostředky Národního fondu, Finanční hospodaření samospráv v roce 2008, Příplatky k platu ve veřejné správě, Rozpočtová skladba, Zdaňování neziskových organizací a další.

Ze zahraničních zdrojů pak upozorňujeme např. na články týkající se přínosů moderních technologií pro poskytování veřejných služeb, vyrovnávání podniků s reálnými náklady na penze, nových hráčů na globálních trzích, konkurenceschopnosti zemí EU v mezinárodním obchodě a daně z obrátu u obecně prospěšných sportovních spolků v SRN.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku: Zvyšuje silný stát daňovou morálku (vliv potírání daňového úniku na daňovou morálku), Ekonomové požadují konjunkturální politiku, Bohatí platí nejvyšší daně (komentář ke studiím DIW - Německý institut ekonomického výzkumu), Řízení inflace podle Evropské centrální banky a Budoucnost bankovního dohledu. Z britského tisku byla vybrána stať Hrubě zkrácený obraz (použití HDP na hlavu jako měřítko životní úrovně obyvatelstva).

Navíc jsme pro Vás připravili upozornění na nová periodika.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

Bulletin Informace Odborné knihovny MF vydává odd. finančních a ekonomických informací MF
Redakce: Mgr. J. Machonský, A. Mazaná, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá
Do čísla přispěly: M. Beránková, Ing. K. Gubová, A. Mazaná, Mgr. A. Sahánková, V. Šťastná,
Mgr. M. Tichá, Mgr. E. Vaňová

UPOZORNĚNÍ

Nový titul v Odborné knihovně MF

E 15: 15 minut pro ekonomiku a byznys

Regionální deník pro Prahu a okolí s tematikou ekonomika, obchod, burza, reality a bydlení.

Vyd.: Praha, Mladá fronta 2007 –

Periodicita: deník

Nová elektronická periodika na www stránkách Odborné knihovny MF

Evropská centrální banka zpřístupňuje na svých webových stránkách periodika, z nichž některá jsou i v českém jazyce:

Annual Report

Výroční zprávy informují o aktivitách Evropského systému centrálních bank a monetární politiky eurozóny. V elektronickém archivu je od roku 2004 také české znění.

<http://www.ecb.de/pub/annual/html/index.en.html>

Convergence Report

Konvergenční zprávy jsou publikovány minimálně jednou za dva roky a informují o dosaženém pokroku členských států EU v plnění svých závazků k ekonomické a měnové unii. V elektronickém archivu je od roku 2004 rovněž české znění.

<http://www.ecb.de/pub/convergence/html/index.en.html>

Working Paper Series

Výsledky výzkumných studií ECB, elektronický archiv od roku 1999 v angličtině.

<http://www.ecb.de/pub/scientific/wps/date/html/index.en.html>

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	5
Daně.....	5
Ekonomické vědy. Ekonomie	12
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	12
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Informatika. Počítače.....	26
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	27
Podnik a podnikání.....	28
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie.....	34
Účetnictví	34
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	36
Zdravotnictví	39
Zemědělství	40
Životní prostředí.....	40
Životní úroveň	40
Ostatní.....	41
Zkrácené překlady odborných článků.....	42

Daně

Douglas Roxburgh

2007 Pre-Budget Report

Předrozpočtová zpráva z r. 2007

European taxation, 2008, Vol. 48, No. 1, p. 46-48

Britský ministr financí Alistair Darling předložil svou první předrozpočtovou zprávu 9. října 2007. V příspěvku se rozebírají navrhované změny daně z kapitálových zisků, dědické daně a otázky domicilu a trvalého pobytu. - Vysvětl.

Aleš Hrubý

Aktuální trendy celních a daňových podvodů. [1. díl]

Clo-douane, 2007, roč. 41, č. 11, s. 14

Úvod k problematice odhalování celních a daňových podvodů. Účelové zakládání, změny registrací firem atd. za účelem jednorázového záměrného využití (nezákonný dovoz zboží, nezdaněné obchodní transakce). Perioda kontrol finančních úřadů v Praze a ostatních městech ČR.

Aleš Hrubý

Aktuální trendy celních a daňových podvodů. 2. díl

Clo-douane, 2007, roč. 41, č. 12, s. 12-13

Celní a daňové úniky v ČR; odhalování praní špinavých peněz a finanční šetření legalizace výnosů pocházejících z trestné činnosti, související legislativa, povinnosti finančních institucí. Příčiny nedostatečného potírání organizované a finanční kriminality. Tři stupně praní špinavých peněz (PŠP), specifika PŠP v ČR.

Aleš Hrubý

Aktuální trendy celních a daňových podvodů. 3. díl

Clo-douane, 2008, roč. 42, č. 1, s. 12-13

Odhalování celních a daňových úniků v ČR; tax avoidance, tax evasion. K problematice zakládání a využívání offshore společností, offshore firmy z pohledu českého právního řádu, motivy offshore (onshore) podnikání. Aktuální trendy daňové kriminality.

Anna Teklá

Daň z nemovitostí od zdaňovacího období roku 2008

Praktický poradce v daňových otázkách, 2008, č. 1. Rubrika: 13 - Daň z nemovitostí, s. 1-31

K novele zákona o dani z nemovitostí v rámci stabilizace veřejných financí a souvisejícím právním předpisům. Předmět daně z pozemků, předmět daně ze staveb, poplatník daně, problematika spoluvlastnictví, osvobození od daně, registrační povinnost, daňové přiznání, placení daně. Ilustrováno na příkladu a doplněno vzorem daňového přiznání.

Daňové a celní příjmy k 30.9.2007

Clo-douane, 2007, roč. 41, č. 11, s. 12-13

Celní a daňové příjmy ČR k 30.9.2007; příjmy z dovozu, celkové inkaso vnitrostátní spotřební daně, příjmy v oblasti dělené správy.

Pavel Kyselák

Daňoví nerezidenti a změna zákona o daních z příjmů od 1.1.2008

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 2, s. 11-14

K některým problémům s posuzováním toho, kdo je či není rezidentem ČR (zejména při zaměstnávání slovenských občanů). Autor předkládá stručný výklad postupů a odpovědí na nejčastější otázky, např. kdy je vhodné po zaměstnanci-cizinci (v souvislosti s uplatněním měsíční slevy na dani) požadovat potvrzení o daňovém domicilu, nebo zda je dostačující prohlášení, že v ČR žije, má zde rodinu, byt - a to doložit např. nájemní smlouvou. Informace o tiskopisu "Potvrzení o daňovém domicilu", pojem bydliště, tzv. celosvětová daňová povinnost, smlouvy o zamezení dvojího zdanění, pendleři.

Jana Antošová

Dopady reformy veřejných financí na daňovou uznatelnost

Bankovníctví, 2008, roč. 16, č. 1, s. 37-38

K dopadu nových přísnějších pravidel daňové uznatelnosti finančních nákladů na finanční instituce. Přehled konkrétních změn (pravidla nízké kapitalizace, maximální sazba daňově uznatelných finančních nákladů, finanční náklady z podřízených úvěrů aj.). Účinnost nových pravidel pro daňovou uznatelnost.

Václav Benda

DPH při prodeji knih, novin a časopisů. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 3, s. 14-18

Výklad některých základních pojmů pro uplatnění DPH (knihy a knížky, brožury a prospekty, noviny, reklama). Předmět daně a místo plnění při prodeji knih, novin a časopisů. Povinnost přiznat daň a datum uskutečnění zdanitelného plnění, základ daně, sazby daně. Doplněno několika příklady.

Václav Benda

DPH u oprav a zpracovatelských operací

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 2, s. 4-11

Místo plnění u oprav a zpracovatelských služeb, opravy a zpracovatelské služby v tuzemsku, osvobození od daně při poskytnutí služby do třetí země, poskytnutí opravy či zpracovatelské služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě a zahraniční osobou, poskytování oprav a zpracovatelských služeb plátcem daně s místem plnění mimo tuzemsko. Doplněno několika příklady.

Luděk Pelcl

DPH ve zdravotnictví

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 1, s. 73-82

K uplatňování DPH ve zdravotnictví: do 30.4.2004, do 31.12.2004, od roku 2005, v roce 2007. DPH na vstupu/výstupu. Léčiva, potraviny pro zvláštní výživu, zdravotnické prostředky a DPH. Plnění osvobozená od DPH v členských státech EU.

Gregor Fühlich

Exit taxation and ECJ case law

Zdanění podniků přenášejících své sídlo do zahraničí a případové právo Evropského soudního dvora

European taxation, 2008, Vol. 48, No. 1, p. 10-19

Precedenční právo Evropského soudního dvora vytváří stále větší tlak na systémy daně z příjmu v členských státech EU. Např. německý systém zdanění podniků přenášejících své sídlo do zahraničí (exit taxation) pravděpodobně porušuje právo ES. Novelty režimu exit tax však zřejmě povedou k ekonomickým zkrácením nebo budou stimulovat daňové plánování podniků. Proto by bylo třeba zvážit komplexní řešení v rámci Evropy, které by odstranilo zásadní problémy vyplývající z požadavků práva ES, jako je návrh Evropské komise na společný daňový základ pro evropské skupiny. - Vysvětl.

Hans-Hermann Heidner

Finanzdienstleistungen in der jüngeren Rechtsprechung des EuGH

Finanční služby v aktuální jurisdikci Evropského soudního dvora

Umsatzsteuer-Rundschau, 8. Januar 2008, Jg. 57, Heft 1-2, S. 16-20

Posouzení právních problémů spojených s daní z obratu u finančních služeb je prezentováno na vybraných aktuálních soudních rozhodnutích Evropského soudního dvora. Jde např. o výklad předpisů o osvobození od daně z obratu podle § 4 č. 8 zákona o dani z obratu, o výklad pojmu zprostředkovatel, o zdanění služeb v případě outsourcingu aj., a to jak v případě obchodních vztahů Německa s ostatními zeměmi EU, tak i s třetími zeměmi. - Pozn.

Anette Kugelmüller-Pugh

Der "Gesamtplan" im deutschen Steuerrecht - mehr als nur ein plastischer Name?

"Celkový plán" v německém daňovém právu - víc než jen tvárný název?

Finanz-Rundschau, 20. Dezember 2007, Jg. 89, Heft 24, S. 1139-1148

Autorka analyzuje a systematizuje pojem "celkový plán" (konečný záměr), který se vyskytuje stále častěji v odůvodněních jurisdikce Spolkového finančního dvora i finanční správy. Vysvětluje tuto metodiku při výkladu norem daňových základů a dokládá, že tento "vzor" pro argumentaci není ničím revolučním v německém daňovém právu a lze jej nahradit např. aplikováním § 41 odst. 2 a § 42 Odvodního řádu. Přesto se domnívá, že celkový plán může přispět k větší právní jistotě. - Pozn.

Alan Beattie

Green barricade : trade faces a new test as carbon taxes go global

Zelená barikáda : ekologické daně získávají globální rozměr a obchod čeká nová zkouška

Financial Times, 24.1.2008, No. 36597, p. 7

Některé vyspělé země, zejména USA, se snaží přijmout novou legislativu, kterou by se zdanily dovozy ze zemí neregulujících ochranu životního prostředí. Tyto snahy již vyvolaly obvinění z protekcionismu a je otázkou, zda jsou v souladu s pravidly Světové obchodní organizace. K problematice viz i další články na s. 2.

Gerrit Frotscher

Grundfragen der Funktionsverlagerung

Základní otázky přesunu funkcí

Finanz-Rundschau, 20. Januar 2008, Jg. 90, Heft 2, S. 49-57

Autor se zabývá právní úpravou daňových důsledků tzv. přesunu funkcí do zahraničí v rámci zákona o reformě podnikových daní 2008 (§ 1 odst. 3 věta 9-13 zákona o zdanění vztahů se zahraničím). Vysvětluje principy této úpravy, dokládá praktické obtíže při zjišťování srovnatelných zúčtovacích cen, poukazuje na nesystémovost používaného pojmu "Transferpaket" aj. Domnívá se, že nová úprava bude mít negativní dopad na zúčastněné podniky. - Pozn. -- K tématu viz též další příspěvky na s. 67-71 tohoto čísla časopisu.

připravili Daniel Kába, Zuzana Smýkalová

Jak si poradit s daňovým přiznáním za rok 2007

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 8, střed. příl. (48 s.)

Jak správně vyplnit přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2007. Doplněno daňovým kalendářem pro rok 2008 (rozšířeným o další zákonné povinnosti).

Ju.K. Knjazev

Nalogovaja reforma v Slovenii

Daňová reforma ve Slovinsku

Finansy, 2007, No. 12, s. 36-37

Daňová reforma provedená ve Slovinsku v letech 2005-06 a její cíle; změny jednotlivých daní, zjednodušení procedur; opatření ke stabilizaci veřejných rozpočtů.

Eva Sedláková

Novela zákona o daních z příjmů č. 261/2007 Sb. 2. část

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2008, č. 1. Rubrika: 10 - Daň z příjmů, s. 1-18

K zákonu č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který přinesl v části první rozsáhlou novelu zákona o daních z příjmů. V této části příspěvku je uveden přehled nejdůležitějších změn, které se týkají např. daňových a nedaňových výdajů, závazného posouzení a hmotného majetku vyloučeného z odpisování.

Eva Sedláková

Novela zákona o daních z příjmů č. 261/2007 Sb. [3. část] - dokonč.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2008, č. 2. Rubrika: 10 - Daň z příjmů, s. 1-16

K zákonu č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který přinesl v části první rozsáhlou novelu zákona o daních z příjmů. V závěrečné části příspěvku se autorka věnuje ještě problematice odpisování nehmotného majetku, dále slevám na dani, vyloučení dvojího zdanění příjmů ze zahraničí a daňovému přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Doplněno příklady.

Lea Krčmáriková

Obchodníčky s krásou dane netrápí

Trend, 2008, č. 3, s. 48-49

K problematice nezdaněných příjmů tisíců distributorů kosmetických firem Avon a Oriflame v SR.

Vítězslav Píša, Ivo Šulc

Odpadní oleje ve světle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů

Daně a právo v praxi, 2008, roč. 13, č. 1, s. 31-34

K problematice odpadních olejů, které jsou předmětem spotřební daně, ve světle zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Vznik povinnosti daně přiznat a zaplatit, osvobození odpadních olejů od daně, zajištění daně, výkup odpadních olejů a jejich následné čištění. Doplněno četnými příklady.

Petr Vrána

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2007

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 1, s. 14-18

Příklad k výpočtu daně z příjmů fyzických osob za rok 2007 v daňovém přiznání 2007, vyplnění příkladu v daňovém přiznání. - K tématu viz i další autorův článek, uveř. v čas. Práce a mzda č. 2/2008 na s. 6-22 pod názvem Změny v přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2007.

Charles E. McLure, Jr.

Rationalizing EU taxation of commercial motor fuel: harmonized rates versus apportionment - economic and legal issues. [1.]

Racionalizace zdanění pohonných hmot pro komerční účely v EU: harmonizované sazby versus poměrné rozdělení - ekonomické a právní otázky. [1.]

Bulletin for international taxation, 2008, Vol. 62, No. 1, p. 19-31

V Evropské unii jsou pohonné hmoty pro komerční účely zdaňovány tím členským státem, kde jsou nakoupeny, bez ohledu na místo spotřeby. Ke snížení ekonomických deformací způsobených tímto systémem ukládá EU minimální sazbu daně na pohonné hmoty pro komerční účely. V prvním ze série dvou článků k této problematice se uvádí, že místo zvyšování minimální sazby, jak nedávno navrhla Evropská komise, by se mělo přejít na systém podle destinace, ve kterém by členské státy zdaňovaly ty pohonné hmoty, které mají být spotřebovány na jejich území. - Vysvětl.

Ivan Brychta

Reforma daní 2008. (1.), Změny ve zdanění fyzických osob

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 1, s. 19-22

Změny ve zdanění fyzických osob, co není předmětem daně z příjmů, osvobozené příjmy fyzických osob, nezdanitelné části základu daně, sazby daně z příjmů fyzických osob, slevy na dani a daňové zvýhodnění. Doplněno příklady.

Ivan Brychta

Reforma daní 2008. (2.), Zaměstnanci, změny u závislé činnosti

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 2, s. 19-22

Zdanění mezd, princip superhrubé mzdy, zálohová povinnost v roce 2008, změny ve vymezení zaměstnanců, odměny statutárních orgánů a odvod pojistného, vyměřovací základ na sociální a zdravotní pojištění. Doplněno příklady.

Ivan Brychta

Reforma daní 2008. (3.), Zaměstnanecké výhody

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 3, s. 19-22

Ke změnám v zaměstnaneckých benefitech z hlediska zákona o daních z příjmů (např. vzdělávání zaměstnanců, přechodné ubytování zaměstnance, penzijní připojištění a soukromé životní pojištění). Příklady.

Otmar Hasler

Tax claims against this Alpine state are out of place

Daňové stížnosti proti Lichtenštejnsku nejsou na místě

Financial Times, 20.2.2008, No. 36620, p. 9

Ministerský předseda Lichtenštejnska se ostře ohrazuje proti názoru, že jeho země nespolupracuje dostatečně na potírání finanční a daňové kriminality. Uvádí řadu příkladů, jimiž své tvrzení dokládá. Reakce souvisí s kauzou ukradených informací o zákaznících lichtenštejnské banky LGT Bank, mezi něž patří i stovky zámožných německých klientů, kteří se formou ukládání peněz do nadací údajně vyhnuli placení daní. - K problematice viz i článek na s. 4 Prince hits out against "attack" on tax haven a ve FT ze dne 21.2.2008 na s. 11 pod názvem This tax haven has to act to restore its reputation.

Mark A. Scanlan

Tax sensitivity in electronic commerce

Daňová citlivost v elektronickém obchodování

Fiscal studies, December 2007, Vol. 28, No. 4, p. 417-436

Autor zkoumá ekonometrickými metodami daňovou citlivost on-line obchodů v USA v letech 1994-2004. Vychází z empirické zkušenosti dokládající vzájemný vztah mezi výší místní daně z obratu a pravděpodobností realizace obchodu on-line a modelovým způsobem zkoumá vzájemné závislosti. - Pozn.

Jaroslav Kobík

"Technická novela" zákona o správě daní a poplatků

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 6, s. 2-6

K nejdůležitějším změnám, které pro daňové řízení přinesla "technická novela" zákona o správě daní a poplatků. Podrobněji např. k úpravě procesního postavení ručitele v daňovém řízení, k úpravě uplatňování úroku z prodlení, k sankčnímu úroku správce daně, k zastupování daňových subjektů, k nahlížení do spisu, ke změně právní úpravy opatření proti nečinnosti apod.

Suse Martin

Umsatzsteuer der gemeinnützigen Sportvereine : Chance und Grenzen

Daň z obratu u obecně prospěšných sportovních spolků : možnosti a meze

Umsatzsteuer-Rundschau, 8. Januar 2008, Jg. 57, Heft 1-2, S. 34-40

Autorka na příkladu soudních rozhodnutí k daňovému osvobození obrátů obecně prospěšných sportovních spolků dokumentuje možnosti a meze jejich daňové úpravy, a to jak z hlediska evropských norem, tak z hlediska německého zákona o dani z obratu. V této souvislosti upozorňuje na nedostatečné promítnutí norem EU pro osvobození od daně z obratu do německého zákona o dani z obratu. - Pozn.

Donata Riedel

Union träumt von Steuersenkungen

Unie CDU/CSU sní o snížení daní

Handelsblatt, 6.2.2008, Nr. 26, S. 3

K daňové koncepci CDU/CSU, která by do tří let chtěla v Německu prosadit nižší sazby daně z příjmů. Mezi její hlavní body patří např.: zrušení studené progresse, snížení příspěvku solidarity, zvýšení nezdanitelných částek; prezentován je i tzv. kombinovaný návrh, který obsahuje základní nezdanitelnou částku ve výši 8 000 euro, vstupní daňovou sazbu ve výši 12 procent, rovnou daň pro střední podniky, pomalejší nástup daňové progresse u středních příjmů a také nastavení maximální daňové sazby až od hranice 60 000 euro. Finanční dopady navrhovaných úprav na státní pokladnu.

Rainer Hüttemann, Stephan Schauhoff

Die "unmittelbare Gemeinnützigkeit" - eine unmittelbare Gefahr für gemeinnützige Körperschaften : Anmerkungen zum BFH-Urteil v. 7.3.2007 - I R 90/04, FR 2007, 931

"Bezprostřední obecná prospěšnost" - přímé nebezpečí pro neziskové korporace : poznámky k rozhodnutí Spolkového finančního dvora ze 7.3.2007 - I R 90/04, FR 2007, 931

Finanz-Rundschau, 20. Dezember 2007, Jg. 89, Heft 24, S. 1133-1139

Autoři analyzují problematiku daňového zvýhodnění neziskových korporací zaměřených na výkon obecně prospěšných činností v Německu, přičemž hlavním tématem je procesní zásada bezprostřednosti u sledovaných výkonů korporací. Vycházejí z rozsudku Spolkového finančního dvora ze 7.3.2007, který popisují a kriticky hodnotí. - Pozn.

Roland Ismer, Ashok Kaul, Silke Rath

Der verfassungsrechtliche Streit um die Entfernungspauschale: eine ökonomisch-empirische Betrachtung

Ústavní spor o paušály na dojíždění: ekonomicko-empirický pohled

Finanz-Rundschau, 20. Januar 2008, Jg. 90, Heft 2, S. 58-67

Příspěvek do diskuse o ústavnosti nové daňové úpravy náhrady nákladů na cestu do zaměstnání (§ 9 odst. 2 věta 1 zákona o dani z příjmů) se zaměřuje na argumenty týkající se porušování základních principů zdanění zaručovaných ústavou. Na základě empirických zkušeností s chováním pendlerů posuzuje uplatnění principu odpočitatelnosti nezbytných nákladů (subjektive Nettoprinzip) a požadavku důslednosti (Folgerichtigkeit) a dokládá, že nejsou v tomto případě dostatečně přesvědčivými argumenty. - Pozn.

Tobias Freudenberg

Vorsorge gegen Steuerschäden

Prevence daňových ztrát

Handelsblatt, 30.1.2008, Nr. 21, S. 19

K možnostem ochrany podniku proti škodám v důsledku nepředvídaných daňových požadavků finančního úřadu v Německu.

Jiří Rod

Zastupování v daňovém řízení, otázky a odpovědi

Daně a finance, 2008, roč. 16, č. 1, s. 7-10

V první části článku k zákonu o správě daní a poplatků - jako speciální právní normě - ve vztahu k ostatním zákonům, k daňovému subjektu a dalším osobám zúčastněným na daňovém řízení, k zastupování obecně a k zastupování na základě plné moci. V další části příspěvku se autor formou otázek a odpovědí věnuje další problematice zastupování v daňovém řízení.

připravil Ladislav Burdek

Zákon o daních z příjmů 2008. 1. část, §§ 1-29

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 6, střed. příl. (s. 1-36)

Úplné znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění. Tato část je věnována §§ 1-29 (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a společná ustanovení). Změny provedené zákony č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb. jsou v textu vytištěny tučně. - Do textu zákona č. 586/1992 Sb. nejsou zapracované změny v oblasti sociálního zabezpečení provedené zákonem č. 189/2006 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb., které nabývají účinnosti až dnem 1.1.2009.

připravil Ladislav Burdek

Zákon o daních z příjmů 2008. 2. část, §§ 30-42

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 7, střed. příl. (s. 37-72)

Úplné znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění. Tato část je věnována §§ 30-42 (společná ustanovení, zvláštní ustanovení pro vybírání daně z příjmů, přechodná a závěrečná ustanovení). Připojeny 3 přílohy.

Jan Kopřiva

Zdanění advokátů - společníků za výkon advokacie pro s.r.o. ve světle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Bulletin advokacie, 2008, č. 1-2, s. 26-28

Zdanění advokátů - fyzických osob, příjem advokáta zdaněný jako příjem ze závislé činnosti (rozběr rozhodnutí NSS ČR č.j. Afs 9/2003-59). - Pozn.

Luděk Pelcl

Zdaňování neziskových organizací : vládní reforma od roku 2008

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 3, s. 3-18

Vládní reforma zdaňování neziskových organizací (NO) v ČR, k připravované novele zákona o účetnictví. NO a jejich právní formy (doplněno porovnáním se slovenskou právní úpravou). Zdaňování příjmů NO, příjmy z pohledu daně z příjmů a účetních předpisů. Předmět daně z příjmů právnických osob (srovnání se SR). K nejednotným zásadám zdaňování příjmů NO. Rozdělení příjmů a vliv na základ daně. Výčet příjmů osvobozených od daně z příjmů. Položky snižující základ daně, slevy na dani, daňové odpisy. Zdanění neuhrazených závazků.

Ondřej Dráb, Milena Drábová

Změny v daňových předpisech od 1.1.2008. 1. část

Daně a právo v praxi, 2008, roč. 13, č. 1, s. 2-13

Přehled změn v oblasti daně z příjmů fyzických osob, v oblasti sociálního a zdravotního pojištění a v oblasti daně z příjmů právnických osob od 1. ledna 2008.

Milan Skála

Změny v uplatňování sazeb daně z přidané hodnoty u staveb od 1. ledna 2008

Daňový expert, 2007, roč. 3, č. 6, s. 8-25

Změny ve vymezení staveb pro bydlení, sazby daně u bytové výstavby, sazba daně u staveb pro sociální bydlení, změna výše sazby daně (cena sjednaná bez DPH a sjednaná s DPH, pevná cena sjednaná), závazné posouzení. - K tématu viz přísp. "Změny v uplatňování sazeb daně z přidané hodnoty u staveb od 1. ledna 2008 jiným úhlem pohledu" na s. 25 tohoto čísla čas.

Karel Šimek

Změny v zákoně o správě daní a poplatků

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 1, s. 26-31

O změnách v zákoně o správě daní a poplatků v souvislosti s tzv. technickou novelou. K problematice vytýkáčského řízení, nahlížení do spisu, dokazování a svědecké výpovědi, daňového poradenství apod.

Josef Hoskovec

Změny zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 1, s. 6-10

K podstatným změnám v oblasti právní úpravy daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí, ke kterým dochází v důsledku přijetí zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů a některých dalších novel zákonů. Podrobněji např. k rozšíření osvobození od daně dědické a ke změnám provedeným novelou insolvenčního zákona.

Daňový TIP

č. 4/2008

Tři podzimní novely zákona o spotřebních daních v roce 2007 a tři nové ekologické daně v českém daňovém systému. Úprava základu daně u podnikající fyzické osoby - 1. část. Čerpání rezervního fondu. Jsou náklady na firemní vzdělávací zařízení daňově uznatelné? Jak dlouhá bude podpůrní doba? Vyměřovací základ pro sociální pojištění od 1.1.2008. DPH - pronájem ateliéru.

č. 5/2008

Úprava základu daně u podnikající fyzické osoby - 2. část. Společné zdanění manželů za zdaňovací období roku 2007. Doplatek výživného po nemoci. Automobil – zrychlené odpisy. Výpočet nemocenských dávek od 1.1.2008. Vyúčtování PHM. Vzájemný zápočet pohledávek.

Daňové a účetní poradenství**č. 7-8/2008**

Příležitostné brigády. Než dáme daňové priznání - které příjmy nemusíme danit. Inventarizace podle zákona o účetnictví (Dokonč.). Změny v platbě zdravotního pojištění. Změny v nemocenském pojištění. Pohledy do Černé kroniky aneb z příběhů kontrolních (chybné údaje u DPH).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Marek Hudík

Metodologie politické ekonomie podle J. S. Milla

Acta oeconomica pragensia, 2007, roč. 15, č. 5, s. 109-123

Autor rozebírá pozici politické ekonomie v obecné klasifikaci věd a zabývá se též definicí politické ekonomie jako samostatné vědy. Dále prezentuje koncept ekonomického člověka tak, jak byl zaveden J. S. Millem a hodnotí dvě metody, které Mill viděl jako adekvátní pro studium společenských jevů. Závěrem navrhuje možnou interpretaci jeho metodologie v duchu marginalismu. - Pozn. -- Monotematické číslo "Klasický pozitivismus dnes", upozorňujeme i na další příspěvky v tomto čísle časopisu: J. Vaněk - Rozpory Millovy etiky (s. 83-89), M. Vacura - Logika Johna Stuarta Milla (s. 90-108) aj.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém**Aktivity bank v boji proti praní špinavých peněz sílí**

Bankovníctví, 2008, roč. 16, č. 1, s. 18-19

K výsledkům průzkumu KPMG, který měl zjistit, zda v loňském roce banky na celém světě - v důsledku významných změn finančního a regulatorního prostředí - zvýšily své úsilí v boji proti praní špinavých peněz a zda používají nové nebo vylepšené metody. V přehledu je zmíněna i situace v ČR.

Desmond Lachman

Auch Bernanke trägt Verantwortung**Zodpovědnost nese i Bernanke**

Handelsblatt, 29.1.2008, Nr. 20, S. 8

Krise na trzích nemovitostí a na finančních trzích je výsledkem chybného postoje a postupu Fed, konkrétní chybné kroky Alana Greenspana i Bena Bernankeho. Zárodky subprime krize po prasknutí technologické bubliny v roce 2001, nastavení a umělé udržování velmi nízkých úroků, snaha zabezpečit nemovitosti většímu počtu obyvatel prostřednictvím subprime úvěrů (banky však často poskytovaly úvěry a půjčky i ve výši 100 procent žadatelům bez příjmů, bez zaměstnání a bez majetku). Původní a příliš nízký odhad ztrát z hypoteční krize důvodem opožděného zásahu. Dramatické snížení hlavního úroku o 75 bazických bodů jako východisko pro ekonomiku ohroženou kombinací kolapsu na trhu nemovitostí, akutní úvěrové tísně a výkyvů ceny ropy.

Daniel Heller

Bank bonuses: three ways to reform the system**Bankovní bonusy: tři způsoby, jak reformovat systém**

Financial Times, 4.2.2008, No. 36606, p. 13

K nedostatkům současného systému bonusů v investičním bankovníctví; možnosti jejich nápravy.

A bank by any other name : nationalising Northern Rock**Banka i pod jiným jménem : znárodnění Northern Rock**

The Economist, February 23rd 2008, Vol. 386, No. 8568, p. 39-40

Ke znárodnění britské banky Northern Rock s cílem její záchranu; otázka, nakolik tento krok uškodí labouristické vládě. - Viz i článek na s. 18 pod názvem Now make it work: Northern Rock a na s. 40 pod názvem In the state's tender hands: Northern Rock's future.

Frank M. Drost, M. Kurm-Engels

Bankenaufsicht wird optimiert**Optimalizace bankovního dozoru**

Handelsblatt, 6.2.2008, Nr. 26, S. 23

K novému znění německé směrnice k bankovnímu dozoru, která stanovuje konkrétní spolupráci Bundesbanky a BaFin (Spolkový úřad dozoru nad finančními službami). Reforma směrnice byla realizována z důvodu kritiky efektu nákladů dozoru a také paralelních činností Bundesbanky a BaFin (zvláště menší instituce byly postiženy výší nákladů z titulu zvláštních kontrol). Jinak se ale všefinanční dozor zavedený v Německu v roce 2002 osvědčil a "spokojené ministerstvo financí" zachování dvoukolejného bankovního dozoru potvrdilo.

Chris Hughes and Jeremy Grant

City limits : London counts the cost of six stormy months for banks**Limity londýnské City : Londýn počítá náklady šesti bouřlivých měsíců pro banky**

Financial Times, 21.1.2008, No. 36594, p. 5

Run na banku Northern Rock a návrh na ukončení daňových prázdnin pro partnery společností privátního kapitálu a cizince pracující ve Spojeném království poškodil pověst Británie jako finančního centra. V článku se rozebírá britský model regulace finančních trhů a obavy bankéřů z jeho nadměrného přitvrzení.

Peter Backé, Balázs Égert, Zoltan Walko

Credit growth in Central and Eastern Europe revisited**Růst úvěrů ve střední a východní Evropě - aktualizace**

Focus on European economic integration, 2007, No. 2, p. 69-77

Autoři navazují na svoji předchozí studii o faktorech ovlivňujících odchylky od odhadovaného růstu úvěrů soukromého sektoru v poměru k HDP v nových členských zemích EU ze střední a východní Evropy. Zatímco první analýza se týkala dat do konce roku 2004, tento příspěvek představuje aktualizovaná data ke konci roku 2006. - Pozn. -- K problému viz článek Credit growth in Central and Eastern Europe: new (overshooting) stars?, Focus on European economic integration, 2006, č.1, s. 112-139.

Vladimír Tomšík

ČNB hlásí ztrátu

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 4, s. 64-65

Autor podrobně objasňuje, jak vznikla největší kumulovaná ztráta v historii ČNB (celkově se přiblížila částce 200 mld. korun). Domnívá se, že prohlubování ztrát se zastaví v okamžiku, kdy ustane reálná apreciacie české měny vůči rezervním měnám - a ta může a bude pokračovat i po vstupu do eurozóny. Ze závěrů vyplývá, že ČNB plně spoléhá na své budoucí výnosy jako na zdroj uhrazení kumulované ztráty.

Michael Maisch

Darling fordert Frühwarnsystem**Darling žádá systém včasného varování**

Handelsblatt, 17.1.2008, Nr. 12, S. 23

Ke společnému požadavku Velké Británie, Německa, Francie a Itálie přijmout urychlená opatření ke zmírnění finanční krize. Navrhováno: posílit úlohu MMF při prevenci krizí, zvýšit transparentnost bank, přezkoumat úlohy ratingových agentur. - Zkrácený překlad článku viz Informace odborné knihovny MF č. 3/2008.

By George Parker

Darling seeks new powers over failing UK banks

Darling usiluje o nové pravomoce nad krachujícími britskými bankami

Financial Times, 31.1.2008, No. 36603, p. 2

Britský bankovní systém čekají velké změny, aby se předešlo podobným krizím jako v případě banky Northern Rock. Navrhuje se umožnit, aby britská centrální banka mohla poskytovat tajné půjčky bankám, které se dostanou do potíží. Regulátoři by měli oprávnění k rychlým zásahům, které by ochránily vklady a zabránily systémové nákaze. Návrhy jsou výsledkem dohody ministerstva financí, centrální banky a FSA a měly by být přijaty v létě 2008.

Michael Andreasch

Daten zum Finanzvermögen der privaten Haushalte - neues Statistikangebot der OeNB

Data o finančním majetku domácností - nová nabídka statistik OeNB

Statistiken - Daten & Analysen, 2008, Nr. 1, S. 48-52

Příspěvek seznamuje s novou nabídkou statistik finančního majetku rakouských domácností, které Rakouská národní banka vypracovává v rámci čtvrtletních statistik finančních toků a stavu financí v souhrnném finančním účtu (GFR). Uvedené statistiky doplňují statistická data pro soukromé domácnosti a neziskové organizace. Umožňují lepší srovnání mikro- a makrodat, příp. lepší odhady finančního chování domácností. - Pozn.

Markus S. Schwaiger, David Liebeg

Determinanten der Zinsspannen zentral- und osteuropäischer Banken

Určující faktory úrokových rozpětí bank v zemích střední a východní Evropy

Finanzmarktstabilitätsbericht, Dezember 2007, Nr. 14, S. 74-93

Studie zkoumá nejdůležitější faktory ovlivňující úroková rozpětí bank v zemích střední a východní Evropy v pokročilém stadiu transformačního procesu (2000-2005). Zaměřuje se např. na spojitost mezi úrokovou marží bank a jejich ochotou podstupovat rizika, zkoumá vliv struktury vlastníků bank a rámcové hospodářské struktury aj. Vysvětluje též teoretické i empirické otázky použitého mikroekonomického modelu. - Pozn.

Matthias Kamp

Erste Gehversuche

První krůčky

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 4, S. 60-61

Přehled investičních aktivit čínských (převážně) státních fondů v zahraničních bankách od října roku 2006. CIC (China Investment Corporation), ICBC, SIB-FI, China Construction Bank atd. - K tématu také další příspěvek tohoto čísla časopisu na s. 62.

Stephan Barisitz

Exchange rate arrangements and monetary policy in Southeastern Europe : an update (2004-2007)

Kurzová a měnová politika v jihovýchodní Evropě : aktuální data (2004-2007)

Focus on European economic integration, 2007, No. 2, p. 78-99

Příspěvek přehledně seznamuje s aktuálním vývojem kurzové a měnové politiky v deseti zemích jihovýchodní Evropy (období 2004-2007). Kromě hodnocení celkového rámce měnové politiky v regionu ve sledovaném období se zkoumá i ekonomická situace jednotlivých zemí, cíle jejich měnové politiky, nástroje a metody realizace těchto cílů a dosažené výsledky. Uvádí se též porovnání s výsledky předchozích analýz. - Pozn. -- K tématu viz též článek téhož autora ve Focus on economic integration, 2004, č. 2, s. 95-118.

Faulty powers**Nedokonalé pravomoci**

The Economist, January 26th 2008, Vol. 386, No. 8564, p. 72

Zaměřeno na otázku, jak centrální banky mohou ovlivňovat ekonomiku, a zda je měnová politika stále silnou zbraní proti recesi. Názor, že fiskální opatření mohou zvýšit poptávku rychleji než snížení úrokových sazeb.

Fear and loathing, and a hint of hope : securitisation**Strach a nechut', i záblesk naděje : sekuritizace**

The Economist, February 16th 2008, Vol. 386, No. 8567, p. 77-79

Po čtvrtstoletí růstu, během kterého se strukturované finance proměnily z pouhého kolečka kapitálového trhu na jeho motor, se tento byznys hroutí vlivem krachu druhořadých hypoték a následujícího vývoje na úvěrových trzích. Někteří jej navíc považují za hlavního viníka této řetězové srážky. Hypoteční krize nepochybně odhalila čtyři hluboké nedostatky v praxi sekuritizace, které jsou v článku rozebírány.

Antonello Biagioli

Financial crime as a threat to the wealth of nations : a cost-effectiveness approach**Finanční zločin jako hrozba bohatství národů : metoda nákladové efektivity**

Journal of money laundering control, 2008, Vol. 11, No. 1, p. 88-95

Některé otázky týkající se měření rozsahu praní špinavých peněz; efektivnost opatření proti praní peněz a finančním podvodům; metoda kvantitativního měření.

Financial stability 2007**Finanční stabilita v roce 2007**

Bank of Finland - Bulletin, 2007, special issue, p. 3-64

Zpráva Finské národní banky o finanční stabilitě finské ekonomiky v roce 2007. Hodnotí vývoj jednotlivých sektorů finančního trhu, jeho infrastrukturu, finanční politiku centrální banky aj., přičemž se opírá o prezentované aktuální statistické údaje. - Pozn.

John Authers

Five days of turmoil and more volatility to come**Po pěti dnech zmatků přijde další volatilita**

Financial Times, 26./27.1.2008, No. 36599, p. 2

Rekapitulace vývoje na finančních trzích od 21. ledna. Příčiny nervozity na trzích, pád akcií, snížení úrokových sazeb americkou centrální bankou, případ banky Sociétés G n rales. - Informace k "týdnu, který otřásl sv tem" p n šejí i články na s. 3.

Nikki Tait

Focus on how much consumers will pay for end to barriers**Zaostřeno na otázku, kolik spotřebitelé zaplatí za konec bariér**

Financial Times, 28.1.2008, No. 36600, p. 2

V Evropské unii a dalších čtyřech evropských zemích byl odstartován první ze standardů SEPA, jednotné oblasti pro platby v eurech, což je projekt vyvinutý evropskými bankami. Základní myšlenkou je, aby přeshraniční elektronické platby v eurozóně probíhaly za stejných podmínek jako domácí transakce. Evropská komise varovala banky, aby nevyužívaly SEPA jako záminky ke zvýšení cen. - Viz i další článek na téže straně pod názvem Europeans still addicted to cash.

Harry Leinonen

From plastic to bits - payment habits are changing**Od kreditních karet k jednotkám počítačové paměti - platební zvyklosti se proměňují**

Bank of Finland - Bulletin, 2007, No. 4, p. 19-27

Příspěvek zkoumá změny platebních zvyklostí ve Finsku od osmdesátých let po současnost a porovnává vývoj ve Finsku s ostatními zeměmi Evropské unie. Ukazuje též zrychlené tempo změn po

vzniku jednotné zóny plateb v eurech a v souvislosti s využíváním výhod elektronických platebních systémů. - Pozn.

David Pilling

From zero to hero : but could Fukui's defeat of deflation be undone?

Od nuly k hrdinovi : ale dala by se zvrátit Fukuiho porážka deflace?

Financial Times, 18.2.2008, No. 36618, p. 7

Zaměřeno na měnovou politiku v Japonsku a především na guvernéra centrální banky Tošihika Fukuiho. Guvernér, který ve své funkci v březnu končí, je všeobecně chválen za svůj podíl na obnově hospodářské stability. Někteří komentátoři se však domnívají, že příliš rychle ukončil období mimořádně volné měnové politiky.

Eva Klvačová

Hra o nejbližší možný termín : o Národním plánu zavedení eura v České republice

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 4, s. 3-14

Komentář k jednotlivým bodům Národního plánu zavedení eura v České republice z roku 2007.

Melanie Bergermann

"Ich habe Sie betrogen"

"Podvedl jsem Vás"

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 6, S. 54-63

Pohled do zákulisí německých bankovních poboček ukazuje méně příjemnou tvář seriózně působícího odvětví. Každodenní součástí bankovních obchodů jsou drobné i větší podvody, k nimž jsou bankovní zaměstnanci nuceni, aby splnili předepsané, ale často nerealisticky nastavené osobní cíle (prodeje). Dlouhodobý trend nárůstu pracovní neschopnosti způsobené psychickými potížemi. Trend redukce počtu zaměstnanců v bankovním sektoru.

Christian Beer, Walter Waschiczek

Indikatoren zur Risikoexponierung von Unternehmen und privaten Haushalten

Indikátory ochoty k rizikům u podniků a domácností

Finanzmarktstabilitätsbericht, Dezember 2007, Nr. 14, S. 115-128

Příspěvek popisuje ukazatele používané pro analýzu ochoty k finančním rizikům u podniků a soukromých domácností v Rakousku. Rozlišuje přitom tři druhy rizik: úrokové riziko, kurzovní riziko a riziko směnných kurzů. Rozebírá koncepci a zdroje dat pro používané ukazatele, metody jejich výpočtu a jejich praktické využití. - Pozn.

Tomáš Holub

Inflace: skok nahoru, propad dolů

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 7, s. 68

Stručný komentář k současnému i budoucímu vývoji inflace v ČR.

Céline Choulet

Is the profitability of Spanish banks under threat?

Je ohrožena ziskovost španělských bank?

Conjoncture, December 2007, No. 12, p. 19-34

Příspěvek rozebírá situaci na španělském bankovním trhu v souvislosti s turbulencemi v druhé polovině roku 2007 a s poklesem důvěry. Uvádí údaje o hospodářských výsledcích pěti hlavních španělských bank, porovnává je s výsledky v předchozích letech a provádí i mezinárodní srovnání. Zkoumá též možné zdroje pro konsolidaci bank zasažených krizí likvidity a korekcemi na hypotečním trhu. - Pozn.

Dana Hájková, Petr Král

Je Česká republika připravena na přijetí eura?

Parlamentní zpravodaj, 2008, roč. 12, č. 2, s. 60-62

Zavedení jednotné evropské měny v ČR jako závazek vyplývající z přistoupení České republiky k Evropské unii, strategie přijetí eura, plnění tzv. maastrichtských kritérií (současný stav a výhledy), slabá místa české ekonomiky.

Ján Počiatek ... [et al.]

Keby ma nebrali vážne, nesedím tu

Trend, 2008, č. 3, s. 16-18

Rozhovor se slovenským ministrem financí věnovaný: míře jistoty přechodu na euro, překvapivému růstu inflace (ceny potravin a energií) a možností udržitelného plnění inflačního kritéria, plánům vlády snížit počet úředníků, ceně operačního programu Informatizácia, "sapizaci" veřejných IT systémů (rozhodování mezi systémem SAP a Microsoft). K provedení reauditu procesního auditu na MF.

Jiří Málek, Jarmila Radová, Filip Štěrba

Konstrukce výnosové křivky pomocí vládních dluhopisů v České republice

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 6, s. 792-808

Příspěvek se zabývá konstrukcí výnosových křivek v České republice s využitím pozorovaných cen vládních kuponových dluhopisů. Tvary výnosové křivky, metody její konstrukce, využití forwardové výnosové křivky, Svenssonova metoda.

Christian Ramthun, Yvonne Esterhazy, Silke Wettach

Kontrollen verschärfen

Zpřísnit kontroly

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 6, S. 12

K myšlence spolkového ministra financí P. Steinbrücka založit evropskou (či příp. německou) ratingovou agenturu, která by se stala protiváhou dominantních amerických agentur Standard&Poor's, Fitch nebo Moody's, které selhaly v hypoteční krizi. Evropská komise požádala o předložení návrhů, jak docílit větší transparentnosti v odvětví ratingu, současně také plánuje přepracování směrnice o vlastním kapitálu (Basel II) - především pravidel pro velké úvěry.

Julie Hrstková

Koruna utržená ze řetězu

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 8, s. 24-27

Rozbor vývoje české měny v posledních letech. Dopady posilování koruny na ekonomiku, na spotřebitele a na podniky, problematika zavedení eura v ČR a na Slovensku.

Mikael Apel, Anders Vredin

Monetary-policy communication : the experience of the Swedish Riksbank

Komunikace v oblasti měnové politiky : zkušenosti švédské Riksbank

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 11-12, s. 499-520

Příspěvek popisuje zkušenosti švédské centrální banky (Riksbank), která patří k nejvíce otevřeným v oblasti komunikace. Zaměřuje se přitom na problematiku stability měnové politiky a na odhady vývoje úrokové míry používané jako základ ekonomických prognóz. Stručně shrnuje vývoj měnové politiky ve Švédsku v posledních patnácti letech a zvažuje, do jaké míry se bance dařilo sladit požadavky na transparentnost s dalšími úkoly měnové politiky. - Pozn.

Michal Tomášek

Nad novým slovenským zákonem o zavedení eura

Bankovníctví, 2008, roč. 16, č. 1, s. 34-36

Komentář k zákonu o zavedení měny euro ve Slovenské republice, který nabývá účinnosti 1. lednem 2008. V úvodu k návrhům slovenských euromincí, ke krátkému období duálního oběhu slovenské měny a eura a k duálnímu uvádění cen. V další části autor hodnotí zmíněný zákon jako velmi moderní

právní normu, upozorňuje na vydání vlastních (slovenských) vnitrostátních předpisů k zavedení eura a také oceňuje, že zákon zohledňuje příslušnou judikaturu Evropského soudního dvora (zejména v problematice otázky právní jistoty při přepočtu mezi eurem a zaniklými měnami). - Pozn.

Nicole Bastian, M. Kurm-Engels

Eine neue Ära beginnt

Začíná nová epocha

Handelsblatt, 25./26./27.1.2008, Nr. 18, S. 24-25

SEPA (Single euro payments area). Po více než půlstoletých přípravách se stává realitou jednotný platební styk v europrostoru - tedy ve 27 zemích EU, který je téměř tak významný jako zavedení eura. Spotřebitelé a podniky (nemají stanovený konečný termín přechodu) mohou převody ve formátu SEPA využívat od 28.1.2008. SEPA znamená pomyslný konec fragmentace evropského platebního styku tvořené hranicemi států. Rozsah připravenosti bank a podniků na formát SEPA. Rekapitulace změn u hlavních platebních instrumentů.

No Défense : Société Générale

Žádná obrana : Société Générale

The Economist, February 2nd 2008, Vol. 386, No. 8565, p. 71-72

Případ francouzské banky Société Générale a obchodníka Jérôma Kervielu obviněného z transakcí, kterými připravil SocGen o miliardy eur. Otázka bezpečnosti bankovních obchodů a ochrany systému, zpochybnění budoucnosti samotné banky.

By Laura Badian and Gregory Harrington

The politics of sovereign wealth : global financial markets enter a new era

Politika státního bohatství : globální finanční trhy vstupují do nové éry

The International economy, Winter 2008, Vol. XXII, No. 1, p. 52-55, 84

K rozmachu státních fondů a obavám s tím spojeným; otázka možné regulace fondů ze strany vyspělých zemí, především USA. - Pozn. -- K problematice viz i další články v tomto čísle čas.

By Klaus C. Engelen

The post-subprime regulation scramble : the regulators and market players pick up the pieces

Regulační tahanice po hypoteční krizi : regulátoři a účastníci trhu sbírají střepy

The International economy, Winter 2008, Vol. XXII, No. 1, p. 62-69

V důsledku hypoteční a úvěrové krize se do popředí opět dostávají otázky finanční regulace. Článek přináší přehled různých iniciativ na národní i mezinárodní úrovni.

Petr Beneš, Jan Struž

Překvapivý vítěz : zlato

Euro, 2008, č. 9, s. 49-51

Příspěvek se zabývá aktuální pozicí zlata na finančních trzích. Na příkladu hlavních finančních center dokládá problémy současných finančních trhů. Dále sleduje klíčové okamžiky vývoje ceny zlata až po historické maximum 30.1.2008, kdy zlato dosáhlo ceny 942,2 dolaru za trojskou unci a zvažuje, zda cena zlata může ještě dále růst.

John Coffee

"Regulation-lite" belongs to a different age

"Lehká regulace" patří do jiné doby

Financial Times, 21.1.2008, No. 36594, p. 9

V rozboru rozdílů mezi regulací finančního trhu ve Velké Británii a Spojených státech se konstatuje, že vzhledem ke skrytým nákladům na insider obchody je načase, aby Británie zaujala tvrdší postoj ve vynucování dodržování pravidel.

Repairs begin at home : financial regulation**S nápravou je třeba začít doma : finanční regulace**

The Economist, February 2nd 2008, Vol. 386, No. 8565, p. 14-15

S první velkou krizí bankovního systému v 21. století se objevily výzvy po ustanovení nadnárodního regulátora globálních financí. Podobné návrhy se objevily už před deseti lety, ale s nevalnými výsledky. Správnější cestou je náprava domácího regulačního systému v jednotlivých státech. Např. v Americe se roztržitý vnitřní systém dosud nepodařilo racionalizovat. - Zkrácený překlad článku viz Informace odborné knihovny MF č. 3/2008.

A. Dvoreckaja

Resursy rynku kapitala kak istočnik finansirovanija real'nogo sektora ekonomiki**Zdroje kapitálového trhu jako pramen financování reálného sektoru ekonomiky**

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 11, s. 92-103

V článku je rozebírán kapitálový trh jako jednotný institucionální segment národního hospodářství, který poskytuje prostředky reálnému sektoru. Zvláštní pozornost je věnována zdrojům trhu cenných papírů - akciím a dluhopisům. Dále je analyzován příspěvek ruského a globálního kapitálového trhu k financování podnikového sektoru a rozebírá se soutěž mezi bankovním systémem a trhem cenných papírů z hlediska příjemců kapitálu, jakož i interaktivní mechanismy mezi těmito dvěma sektory. - Pozn.

Martin Čihák

The science and art of monetary policy communication : editorial introduction**Teoretické a praktické aspekty komunikace v oblasti měnové politiky : redakční úvodník**

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 11-12, s. 490-498

Autor zvažuje důvody, které v současné době vedou centrální banky k větší otevřenosti vůči veřejnosti v otázkách strategie měnové politiky. Dokládá, že navzdory nárokům na vědeckost měnové politiky zůstává dobrá komunikační strategie kombinací vědy i umění. - Pozn. -- K problematice viz též další příspěvky tohoto monotematického čísla časopisu.

Interview with Axel Weber

Slaying the inflationary dragon**Jak zlikvidovat inflačního draka**

The International economy, Winter 2008, Vol. XXII, No. 1, p. 14-21

Názory prezidenta německé centrální banky na rizika inflace v Německu a eurozóně a dopad na hospodářský růst, dále na oprávněnost obav ze zhodnocování eura, vliv americké hypoteční krize, kurz čínské měny, model sekuritizace, práci ratingových agentur, státní fondy aj.

Beatrix Jaksic

Stetiges Wachstum im bargeldlosen Zahlungsverkehr - Vergleich der beiden ersten Halbjahre 2006 und 2007 : wesentliche Entwicklungen im Bereich der Zahlungssystemstatistik**Stálý nárůst objemu bezhotovostního platebního styku - srovnání prvních pololetí 2006 a 2007 : významné novinky v oblasti statistiky platebního systému**

Statistiken - Daten & Analysen, 2008, Nr. 1, S. 41-47

Příspěvek porovnává vývoj bezhotovostních plateb v Rakousku v prvním pololetí roku 2006 a 2007. Jde o využívání platebních karet (počet vydaných karet, počet realizovaných transakcí a objem plateb uskutečněných bezhotovostním platebním stykem). Vyhodnocuje též příslušná statistická hlášení pro Rakouskou národní banku a Evropskou centrální banku (v rámci SEPA).

Kateřina Šmídková, Aleš Bulíř

Striving to be "clearly open" and "crystal clear": monetary policy communication of the CNB**Snaha o otevřenost a transparentnost: komunikace České národní banky v oblasti měnové politiky**

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 11-12, s. 540-557

Autoři rozebírají hlavní komunikační nástroje v souvislosti s rozhodováním ČNB (inflační cílování, předpovědi inflace, verbální hodnocení inflačních rizik ve čtvrtletních zprávách o vývoji inflace,

hlasování v bankovní radě ČNB). Pomocí těchto nástrojů dále hodnotí otevřenost komunikace ČNB v období 2001-2005. - Pozn.

Tim Congdon

Treasury cannot be allowed to rob bank investors

Ministerstvu financí nesmí být dovoleno okrádat bankovní investory

Financial Times, 19.2.2008, No. 36619, p. 9

Polemický příspěvek týkající se znárodnění a případné pozdější reprivatizace britské banky Northern Rock. Autor nesouhlasí s myšlenkou, že by výnosy z reprivatizace měly připadnout státu a ne akcionářům banky.

Karel Brůna

Úrokový transmissní mechanismus a řízení úrokové marže bank v kontextu dezinflační politiky České národní banky

Politická ekonomie, 2007, roč. 55, č. 6, s. 829-851

Studie se zaměřuje na vztah mezi klientskými sazbami a tržními úrokovými sazbami v období dezinflace a transformace bankovního systému v České republice v letech 1999-2006. Model řízení úrokové marže bank v prostředí nedokonalé konkurence; dezinflační strategie měnové politiky, nedokonalá konkurence na bankovním trhu a transmise úrokových sazeb v krátkém období; změny bankovního systému, stabilita úrokové marže a dlouhodobá rovnováha relací tržních a klientských úrokových sazeb; ekonometrický model dynamiky klientských úrokových sazeb v krátkém a dlouhém období; analýza transmise změn tržních úrokových sazeb do klientských sazeb v letech 1999-2006.

Verluste, Vertrauen und Verantwortung

Ztráty, důvěra a odpovědnost

Auszüge aus Presseartikeln, 21. November 2007, Nr. 49, S. 15

Příspěvek se zamýšlí nad celosvětovou vlnou nejistoty na akciových trzích v souvislosti se špatnými úvěry v USA a dalších zemích. Zvažuje vzniklá rizika zejména v souvislosti s odpovědností řídicích pracovníků finančních institucí a upozorňuje na škody spojené s možnou ztrátou důvěry občanů. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 3/2008. - Přetištěno z Neue Zürcher Zeitung ze 17. listopadu 2007.

Tomáš Holub, Petr Král, Branislav Saxa

Vějíř z ČNB

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 5, s. 72

Ke změně v komunikaci ČNB, kterou je zveřejňování prognózy úrokových sazeb formou grafů zachycujících budoucí nejistotu. ČNB se tak politikou zveřejňování vějířových grafů zařadí mezi nejvíce otevřené centrální banky, které cílí na inflaci.

Stephan Barisitz

Das weißrussische Bankensystem - ein Sonderfall?

Běloruský bankovní systém - zvláštní případ?

Finanzmarktstabilitätsbericht, Dezember 2007, Nr. 14, S. 94-114

Příspěvek analyzuje vývoj a fungování běloruského bankovního systému od poloviny devadesátých let. Zvláštní pozornost věnuje aktuální situaci od počátku roku 2007, kdy Rusko výrazně zvýšilo ceny ropy a zemního plynu vyvážených do Běloruska, s následkem výrazného zhoršení směnných relací této země. - Pozn.

Jan Filáček, Luboš Komárek, Petr Král

Why central bankers should disclose interest rate forecast

Proč by centrální banky měly zveřejňovat předpovědi úrokové míry

Finance a úvěr, 2007, roč. 57, č. 11-12, s. 558-576

Příspěvek se zabývá teoretickými a praktickými aspekty zveřejňování prognóz úrokové míry. Vychází z rozhodnutí ČNB zveřejňovat od roku 2008 tyto prognózy v rozšířené (nejen verbální) podobě.

Zvažuje argumenty pro a proti tomuto rozhodnutí a hodnotí jeho celkové dopady na důvěryhodnost a odbornou zodpovědnost prognóz i celkovou efektivnost měnové politiky. - Pozn.

George Soros

The worst market crisis in 60 years

Nejhorší krize trhů za 60 let

Financial Times, 23.1.2008, No. 36596, p. 9

Čím současná finanční krize připomíná ty předchozí a čím se liší; tržní fundamentalismus; nedostatečná regulace, složité nové produkty; co všechno se pokazilo; nevyhnutelnost recese ve vyspělých zemích.

Zum aktuellen Stand der bankinternen Risikosteuerung und der Bewertung der Kapitaladäquanz im Rahmen des aufsichtlichen Überprüfungsprozesses

The current status of banks' internal risk management and the assessment of capital adequacy under the Supervisory Review Process

Aktuální stav vnitrobankovního řízení rizik a hodnocení kapitálové přiměřenosti z pohledu bankovního dozoru

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Dezember 2007, Jg. 59, Nr. 12, S. 57-72

Deutsche Bundesbank - Monthly report, December 2007, Vol. 59, No. 12, p. 57-71

V souvislosti s riziky na finančních trzích roste význam moderních metod kvantitativního měření a správy rizik v bankách a pro bankovní dohled. Příspěvek seznamuje s výsledky průzkumu obvykle užívaných metod interního řízení rizik v německých bankách a představuje některé postupy odhadu kapitálové přiměřenosti bank - ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) a SREP (Supervisory Review and Evaluation Process). Vysvětluje principy těchto modelů, jejich fungování podle druhu rizik a hodnotí možnosti a meze jejich praktického uplatnění. - Pozn. - Článek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Martin Wolf

America's economy risks the mother of all meltdowns

Americké ekonomice hrozí, že bude příčinou všech problémů

Financial Times, 20.2.2008, No. 36620, p. 9

V příspěvku jsou analyzovány názory prof. Nouriel Roubiniho na vývoj americké ekonomiky. Roubini již v r. 2006 předpověděl, že Ameriku čeká recese, a nyní upozorňuje na rostoucí pravděpodobnost katastrofálních finančních a hospodářských dopadů. Tvrdí rovněž, že Fed nedokáže toto nebezpečí odvrátit.

Martin Lábaj

Analýza zdrojů ekonomického rastu metodou celkové produktivity faktorů v Slovenskej republike v rokoch 1995-2006

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 10, s. 976-988

Na základě analýzy zdrojů růstu hrubého domácího produktu (HDP) hodnotí autor ekonomický vývoj ve Slovenské republice v období 1995-2006. Podrobněji se také věnuje teoretickým východiskům růstového účetnictví a pozadí jeho vzniku.

Dietrich Creutzburg

Bürger misstrauen Privatisierung und rufen nach dem Staat

Občané nedůvěřují privatizaci a volají po státu

Handelsblatt, 9.1.2008, Nr. 6, S. 4

Podle výsledků reprezentativní studie institutu Forsa si v poslední době stále více občanů v Německu přeje, aby již privatizované veřejné služby opět z větší části převzal stát. Zkušenosti s privatizací

jsou spíše negativní než pozitivní - např. sektor energetiky či dráhy jsou ze strany dotazovaných vnímány jako příklad privatizací, které služby zhoršily a zdražily.

Dominique Strauss-Kahn

The case for a targeted fiscal boost

Důvody pro adresný fiskální stimul

Financial Times, 30.1.2008, No. 36602, p. 9

Vzhledem k prognózám výrazného zpomalení hospodářského růstu v USA i dalších vyspělých zemích se autor zamýšlí nad otázkou, jaká by měla být reakce národohospodářů. Vysvětluje, proč měnová politika nemusí stačit, a obhájí včasný a adresný fiskální stimul, který by zvýšil celkovou poptávku a následně soukromou spotřebu v kritickém období.

Romain Bouis

Competition within sectors in France

Meziodvětvová konkurence ve Francii

Trésor-economics, January 2008, No. 27, p. 1-8

Příspěvek analyzuje konkurenceschopnost francouzské ekonomiky jako celku a podle hlavních výrobních odvětví a služeb, příp. jejich jednotlivých oborů, v letech 2003 a 2004. V této souvislosti vypracovává model, který umožňuje posouzení vlivu různých faktorů na konkurenceschopnost sledovaných sektorů a jejich vzájemné srovnávání včetně mezinárodního. - Pozn.

Eva Zamrazilová

Česká ekonomika v roce 2007

Parlamentní zpravodaj, 2008, roč. 12, č. 1, s. 60-61

Ohlédnutí za rokem 2007 - výsledky průmyslu a stavebnictví, situace v zahraničním obchodě, vývoj inflace, měnová politika, trh práce a přibližování k eurozóně. Číselné údaje v textu.

Alexej Bálek

Československá ekonomika v osmdesátých letech 20. století

Acta oeconomica pragensia, 2007, roč. 15, č. 7, s. 45-54

Studie analyzuje vývoj československé ekonomiky v osmdesátých letech 20. století, poslední dekáde existence socialismu. Na řadě ukazatelů dokládá, že se tehdy nepodařilo zachytit podněty, jež v západních zemích urychlily technickou revoluci ve sféře energetické náročnosti výroby, ke komputelizaci a automatizaci. Pozornost věnuje i otázce vyrovnání Slovenska na úroveň České republiky. Ukazuje, že i přes značné úspěchy na tomto poli to nevedlo k upevnění Československa. - Pozn. -- Tematický sborník "Půl století hospodářských dějin. Sborník k 75. narozeninám prof. Ing. Václava Průchy, CSc."

Einkommensentwicklung im Spannungsfeld zwischen verbesserter Wettbewerbsfähigkeit und Konsumschwäche

Vývoj příjmů v napětí mezi zlepšenou konkurenceschopností a slabou spotřebou

Monatsbericht des BMF, Dezember 2007, Nr. 12, S. 51-65

Příspěvek rozebírá příčiny slabého růstu mezd a platů v Německu na pozadí celkového hospodářského růstu a vývoje národního důchodu od sjednocení země a v porovnání s předcházejícími dekádami. Ukazuje, že čisté mzdy a platy představují jen 41 % všech disponibilních příjmů domácností a nejde tudíž o komplexní ukazatel. Zkoumá dále dopady nízkého růstu mezd a platů na vývoj spotřebitelské poptávky. - Pozn.

Young Lee, Taeyoon Sung

Fiscal policy, business cycles and economic stabilisation: evidence from industrialised and developing countries

Fiskální politika, konjunkturální cykly a ekonomická stabilizace: příklady z průmyslově vyspělých a rozvojových zemí

Fiscal studies, December 2007, Vol. 28, No. 4, p. 437-462

Autoři empiricky zkoumají vzájemné vztahy mezi fiskální politikou, konjunkturálními cykly a stabilizací. Nejprve sledují, s jakou citlivostí fiskální politika reaguje na cyklické výkyvy. Dále se zaměřují na efektivnost fiskální politiky při snaze o redukování těchto výkyvů a stabilizaci ekonomiky. Vycházejí z obsáhlé databáze 94 zemí (22 členských zemí a 72 nečlenských zemí OECD). - Pozn.

Menbere Workie Tiruneh

Globální pohľad na dynamiku svetovej ekonomiky v rokoch 2006 a 2007 a perspektívy na rok 2008

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 10, s. 956-975

Zdroje ekonomického růstu, klesající trend vlivu vyspělých ekonomik na globální růst HDP, vývoj a perspektivy makroekonomické stability světové ekonomiky, analýza vnějších ekonomických rovnováh, vývoj na trhu práce ve světové ekonomice, výzvy a rizika budoucího vývoje světové ekonomiky.

Ralph Atkins

Heightened resistance? : eurozone "decoupling" from the US economy will be put to the test
Zvýšený odpor? : "odtržení" eurozóny od americké ekonomiky projde zkouškou

Financial Times, 7.2.2008, No. 36609, p. 9

Zaměřeno na otázku, zda je osud eurozóny skutečně spjatý s ekonomickým vývojem v USA. Pro výkonnost eurozóny je rozhodující, kolik dokáže vyčíst ze strukturálních reforem provedených v posledních letech. Představitelé ECB připustili, že budou muset revidovat odhady růstu pro r. 2008, ale stále jsou relativně optimističtí vzhledem k síle evropského průmyslu.

In a fix : Asian price controls

V pěkné kaši : regulace cen v Asii

The Economist, February 23rd 2008, Vol. 386, No. 8568, p. 79-80

Po celé Asii roste inflace, především z důvodu vyšších cen potravin a energií. K největšímu nárůstu došlo v Číně v lednu t.r. - o 7,1 %. V článku se rozebírají opatření, k nimž vlády jednotlivých asijských zemí přistoupily ve snaze o omezení dalšího zvýšení cen.

Walter Pudschedl

Klein und fein : Österreich zählt zu den attraktivsten Wirtschaftsstandorten Europas

Malé a hezké : Rakousko patří k nejatraktivnějším hospodářským lokalitám v Evropě

Report, 2007, Nr. 4, S. 12-13

Příspěvek stručně představuje výsledky studie srovnávající hospodářské výsledky a právní rámec zemí EU. Ukazuje, že Rakousko se zařadilo mezi nejlépe prosperující ekonomiky a zvažuje důvody těchto dobrých výsledků. Kromě využívání výhod rozšíření EU, které zemi posunulo z okrajové pozice do geografického středu, klade důraz na inovace a vzdělání, využívání regionální rozmanitosti aj. - Pozn.

Kristian Slovák

Na predaji plynární štát stále zarába

Trend, 2008, č. 3, s. 8

K pochybnostem okolo průběhu privatizace Slovenského plynárenského průmyslu (SPP); pozitivní vliv privatizace na hospodaření SPP, v tabulce přehled příjmů z SPP plynoucích do státního rozpočtu v období 1999-2006.

Nothing to smile about : economic nerves**Žádný důvod k úsměvu : ekonomická nervozita**

The Economist, January 26th 2008, Vol. 386, No. 8564, p. 33-34

Hospodářské vyhlídky Velké Británie se zhoršují. V článku se rozebírá dopad situace v USA a zablokovaného úvěrování, situace na bytovém trhu a pokles domácí spotřeby.

Edward Christie

Öl- und Gasabhängigkeit der EU-15-Länder**Závislost 15 zemí EU na ropě a zemním plynu**

Report, 2007, Nr. 4, S. 14-15

Autor stručně seznamuje s výsledky studie Vídeňského institutu pro mezinárodní hospodářská srovnání (WIIW) zkoumající zranitelnost původních patnácti zemí EU případnými energetickými šoky spojenými s dodávkami ropy a zemního plynu. Pozornost věnuje i otázkám zabezpečení energetických zdrojů a kriticky hodnotí roli Ruska v tomto směru.

Sumru G. Altug, Fanny S. Demers, Michel Demers

Political risk and irreversible investment**Politická rizika a nevratné investice**

CESifo Economic studies, September 2007, Vol. 53, No. 3, p. 430-465

Autoři nejprve představují teoretický model na zkoumání dopadů politických rizik na nevratnost investic. Tento model dále empiricky aplikují na analýzu dopadu rizika ve vyspělé ekonomice, konkrétně na riziko oddělení provincie Quebec od Kanadské federace a jeho dopady na investice v Quebecu v devadesátých letech. - Pozn.

Jakub Handrlica

Pravidla oddělení podniků v energetickém sektoru (unbundling)

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 12, s. 16-26

Cílem příspěvku je stručně nastínit pozadí, důvody a dosavadní vývoj pravidel pro oddělení provozovatelů tranzitních soustav (unbundling) v Evropě. Ekonomické aspekty "unbundlingu" v energetických odvětvích (otevření energetických trhů hospodářské soutěži, oddělení provozovatelů přepravních a přenosových soustav - existující modely), právní úprava "unbundlingu" v evropském komunitárním právu, právní úprava v českém energetickém zákoně, aktuální návrhy Evropské komise na další liberalizaci energetických sektorů. - Pozn.

Efraim Sadka

Public-private partnerships - a public economics perspective**Spolupráce veřejného a soukromého sektoru - pohled veřejného sektoru**

CESifo Economic studies, September 2007, Vol. 53, No. 3, p. 466-490

Příspěvek analyzuje pohled ekonomiky veřejného sektoru na výhody a nevýhody partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP). Nejprve stručně popisuje oblasti, ve kterých se toto partnerství nejlépe osvědčuje. Dále zkoumá hlavní znaky praktické realizace PPP a zabývá se též exogenními i endogenními riziky. Věnuje se i významu PPP při prosazování větší hospodárnosti investičních rozhodnutí ve veřejné sféře. - Pozn.

Jiří Zukal

Rok po rozšíření

Veřejná správa, 2008, č. 3, s. 18-19

Komentář ke studii Evropské komise věnované komunitární regionální politice, postavení EU ve světě a porovnání úrovně a vnitřního vývoje s dalšími státy. V tabulce porovnání životní úrovně ve státech EU. "Growing Regions, Growing Europe".

Eva Ivanová, Jana Masárová

Rozdiely v regionálnom rozvoji Slovenska

Biatec, január 2008, roč. 16, č. 1, s. 24-30

Region jako základní jednotka územního členění, současný stav a ekonomický rozvoj regionů SR, vzájemná závislost vybraných činitelů působících na rozvoj regionů a na ukazatele výkonnosti regionu (HDP, přidaná hodnota, investice, PZI, dopravní infrastruktura, míra nezaměstnanosti a vývoj průměrné mzdy).

Jozef Habánik

Rozvoj regiónov v ekonomike Slovenska v podmienkach nového programovacieho obdobia Európskej únie

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 513-524

Autor rozebírá problematiku regionálního rozvoje slovenské ekonomiky v podmínkách programu strukturální politiky EU v období 2007-2013. Zdůrazňuje nutnost provázanosti regionálního rozvoje s aspekty udržitelného rozvoje a jeho ekonomickou, sociální a ekologickou složkou. Zabývá se otázkou klasifikace regionů, otázkou financování udržitelného rozvoje v regionech (operační programy v rámci cíle Konvergence a cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, program rozvoje venkova aj.). - Pozn.

Somewhere over the rainbow : the world's silver lining

Někde nad duhou : pozitivní zpráva pro svět

The Economist, January 26th 2008, Vol. 386, No. 8564, p. 24-26

Navzdory turbulencím na finančních trzích je svět v lepším stavu, než si většina lidí uvědomuje. Toto tvrzení vychází z analýzy sociálních podmínek v chudých zemích, ze zmírnění chudoby v posledním desetiletí a z četnosti výskytu válek a politického násilí. Vloni světová ekonomika vstoupila do pátého roku ročního růstu nad 4 %, což je nejdelší období tak silného rozmachu od počátku 70. let, a tento růst byl spravedlivěji rozložen.

Jiří Hezký

Tempa růstu evropského stavebnictví

Stavitel, 2008, roč. 16, č. 1, s. 54-55

Stavebnictví v Evropě (64. konference Eurokonstrukt), prognóza růstu stavební produkce pro období 2006-2010, reálné tempo růstu a trend stavební produkce ve skupinách evropských zemí. Porovnání dvacetiletého vývoje stavebnictví (1990-2010). Grafické znázornění intenzity stavění v evropských zemích v roce 2006. Prognóza zlepšení českého stavebnictví v evropském prostoru.

Pavel Mertlík

Výhledy české ekonomiky pro rok 2008

Parlamentní zpravodaj, 2008, roč. 12, č. 2, s. 58-59

Autor konstatuje, že česká ekonomika má za sebou tři mimořádně úspěšné roky (v letech 2005-2007 každoročně rostla tempem převyšujícím 6 %). Domnívá se však, že v roce 2008 se projeví mnoho nepříznivých vlivů. Podrobněji k deficitu veřejných financí, k tempu růstu, k výši úrokových sazeb, k plnění inflačního konvergenčního (maastrichtského) kritéria apod.

Růžena Vintrová

Vývoj české a slovenské ekonomiky v letech 1993-2007

Mezinárodní politika, 2008, roč. 32, č. 1, s. 10-12

Patnáct let od rozdělení společného státu je pro autorku příležitostí, aby zhodnotila ekonomický vývoj v nástupnických zemích, jakož i úspěšnost jejich odlišných hospodářských politik. V úvodu o přesunu zdrojů z českých zemí na Slovensko v letech 1948-1989, k situaci po roce 1990 a ke sporům "kdo na koho doplácí". Dále o reformním úsilí obou států, o vstupu do EU, o přibližování ekonomické úrovně vyspělým státům EU, o přístupu Slovenska k přijetí eura apod.

Karel Mráček

Významné formy dobývání renty v datech

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 4, s. 42-62

K problematice dobývání renty v České republice a k propojování politických a ekonomických zájmů. Klíčové místo tzv. mandatorních výdajů v dobývání renty, dobývání renty ve finančním (bankovním) sektoru - transformace bankovního sektoru, finanční produkty podporované státem (např. stavební spoření, hypoteční úvěry, penzijní připojištění se státním příspěvkem aj.), dobývání renty u nefinančních podniků (investiční pobídky, státní podpora exportu), státní záruky. Doplněno četnými číselnými údaji.

Why Japan keeps failing : Japan's pain

Proč se Japonsku stále nedaří : japonské trápení

The Economist, February 23rd 2008, Vol. 386, No. 8568, p. 28-30

Analýza příčin, které vedly k zastavení hospodářského oživení v Japonsku. Vina na straně politiků. Řada reforem, které je třeba provést - otevřenější klima pro zahraniční investice, nižší cla na dovážené potraviny, méně dotací zemědělcům, volnější obchod a mnoho dalších. - K problematice viz i článek na s. 14 pod názvem Japan: the world economy.

Quentin Peel ... [et al.]

The world in 2008

Svět v roce 2008

Financial Times, 23.1.2008, No. 36596, sep. sect. (12 p.)

Hospodářsko-politický přehled pro r. 2008 se zaměřuje na otázky vývoje globální ekonomiky, finančních trhů a bankovníctví, státních fondů, energetiky aj.

Anton Čiernik, Ingrid Šabíková

Zdroje finanční pomoci Európskej únie ako významný nástroj podpory rozvoja regiónov na Slovensku

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 525-533

Příspěvek analyzuje finanční souvislosti jednotlivých programů poskytujících podporu pro regionální rozvoj na Slovensku ze strukturálních fondů EU v rámci tzv. Regionálního operačního programu - ROP. Zaměřuje se přitom na hlavní tematické oblasti (priority), do kterých se budou v následujícím období 2007-2013 soustřeďovat zdroje financování regionálního rozvoje, a na jejich zabezpečení v rámci místní správy. - Pozn.

Informatika. Počítače

Oliver Bauer, Beate Tenz

Informations- und Kommunikationstechnologie in Unternehmen : Ergebnisse für das Jahr 2007

Informační a komunikační technika v podnicích : výsledky za rok 2007

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1198-1207

Studie přehledně dokumentuje úroveň vybavenosti německých podniků moderními informačními a komunikačními technologiemi v roce 2007. Kromě rozšíření počítačů, internetu a dalších sítí zkoumá i další související aspekty např. využívání aplikací e-government, e-commerce aj.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Antje Hildebrandt, Maria Antoinette Silgoner

EU-Mitgliedstaaten im internationalen Handel: Wettbewerbsfähigkeit als Herausforderung
Členské země EU v mezinárodním obchodě: konkurenceschopnost jako výzva

Geldpolitik & Wirtschaft, 2007, Nr. 4, S. 72-96

Studie analyzuje vývoj konkurenceschopnosti v zemích EU v uplynulých deseti letech. Nejprve seznamuje s vybranými ukazateli, pomocí kterých dále zkoumá, zda jednotlivé země EU ve sledovaném období v konkurenci obstály nebo ztrácely. V této souvislosti rozebírá úlohu směnných kurzů, mzdové politiky, dynamiky růstu a odvětvové a regionální struktury obchodu. - Pozn.

Jarkko Kivistö, Tapio Korhonen

Euro area balance of payments and the financial markets

Platební bilance v eurozóně a finanční trhy

Bank of Finland - Bulletin, 2007, No. 4, p. 29-44

Autoři upozorňují, že zatímco celková platební bilance eurozóny je od počátku vyrovnaná, mezi jednotlivými členskými zeměmi existují velké rozdíly (Španělsko versus Německo). Ve svém rozboru vývoje a role platební bilance se soustředují na kapitálové toky v eurozóně jako celku a na jejich dopad na jednotlivé finanční trhy eurozóny. - Pozn.

By Diana Farrell and Susan Lund

The new power brokers : the big four who run the new global economy

Noví obchodníci s mocí : velká čtyřka, která řídí novou globální ekonomiku

The International economy, Winter 2008, Vol. XXII, No. 1, p. 38-42

Finanční bohatství a moc, které se dlouho koncentrovaly ve vyspělých zemích, se nyní rozptylují. Novými mocnými hráči na globálních trzích jsou investoři ze zemí vyvážejících ropu, asijské centrální banky, zajištěné fondy a firmy privátního kapitálu. V článku se rozebírají příčiny a důsledky vzestupu těchto účastníků kapitálových trhů.

A. Navoj

Prjamyje investicii: neprjamoj put' v ekonomiku

Přímé investice: nepřímá cesta do ekonomiky

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 11, s. 63-75

Metodologické aspekty a ekonomická podstata zahraničních přímých investic; zahraniční investice v Rusku, jejich struktura a efektivnost; formulace základních směrů zvyšování efektivnosti ZPI do ruské ekonomiky. - Pozn.

Aleš Bulíř, Javier Hamann

Volatility of development aid: an update

Nestabilita rozvojové pomoci: aktualizace

IMF staff papers, 2007, Vol. 54, No. 4, p. 727-739

Autoři aktualizují výsledky analýzy nestability rozvojové pomoci z roku 2003 z hlediska dopadů na zemi příjemce (původní analýza 72 rozvojových zemí zahrnovala období 1975-1997). Sledují zejména dopad různých iniciativ v rámci strategie MMF na snížení chudoby po roce 1999 zaměřených na lepší koordinaci dárcovských aktivit, zlepšení formy podpůrných finančních programů a jejich realizace v zemích příjemců. Ukazují, že ani v letech 2000-2003 nedošlo k zásadnějším změnám ve způsobu, jakým je rozvojová pomoc poskytována potřebným zemím. - Pozn. -- Viz příspěvek týchž autorů Aid volatility: an empirical assessment (Nestabilita spojená s vnější hospodářskou pomocí: empirické hodnocení), IMF staff papers, 2003, č. 1, s. 64-89.

Podnik a podnikání

Elena Fetisovová, Ladislav Nagy

Ciele a finančné nástroje modernej politiky rozvoja malých a stredných podnikov Európskej únie

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 502-512

Príspevek se zabývá cíli a finančními nástroji politiky Evropské unie v oblasti rozvoje malého a středního podnikání. Sleduje vývoj této politiky až po realizaci jednotné moderní politiky rozvoje MSP pro růst a zaměstnanost od roku 2007. Popisuje též programy zaměřené na podporu inovací a zlepšení přístupu MSP k úvěrům (programy CIP, JEREMIE). - Pozn.

Ertragslage und Finanzierungsverhältnisse deutscher Unternehmen im Jahr 2006

German enterprises' profitability and financing in 2006

Stav výnosů a finanční situace německých podniků v roce 2006

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Dezember 2007, Jg. 59, Nr. 12, S. 31-55

Deutsche Bundesbank - Monthly report, December 2007, Vol. 59, No. 12, p. 31-55

Príspevek přehledně informuje o stavu výnosů a finančních poměrech německých podniků v sektoru průmyslu, obchodu, dopravy a příbuzných službách v roce 2006. Jde o pravidelné analýzy statistik podnikových bilancí německé centrální banky. V roce 2006 bylo zaznamenáno další výrazné zlepšení výnosnosti a finančních poměrů podniků, což odráží i celkově příznivé rámcové podmínky v německé ekonomice. - Pozn. - Článek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Jana Gallová

Je ekonomická pridaná hodnota pravým meradlom tvorby shareholder value?

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 534-541

Príspevek shrnuje nejdůležitější výsledky výzkumu zabývajícího se ukazatelem ekonomické přidané hodnoty a jeho vztahem k dalším způsobům měření výkonnosti. Problematika je součástí hodnocení finanční výkonnosti podniku pro potřeby strategického řízení. - Pozn.

Filip Záděra

Objednávky, faktury a webové stránky

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 3, s. 52-53

K problematice tzv. obchodních listin podnikatele, pro které novela obchodního zákoníku stanovila přísnější kritéria z hlediska identifikace osoby, která je vystavila. Některé pojmy (např. obchodní dopisy), rozšíření povinné identifikace i na smlouvy a internetové stránky, možnost uvádět i další užitečné kontakty, identifikace u zahraničního podnikatele, unijní výjimky a úlevy, penále v případě neúplné identifikace podnikatele. Doplněno přehledem povinných údajů v obchodních listinách.

Jana Skálová, Jiří Hlaváč, Jana Reimontová

Rozdělte se, přeměňte se

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 5, s. 62-63

Informace o návrhu zákona o přeměnách obchodních společností, který je právě projednáván. Pravidla přeshraničních fúzí, projekt přeshraniční fúze (místo návrhu smlouvy), účetnictví a daňové povinnosti, převzetí daňových rezerv a opravných položek, problematika ztráty vzniklé v zahraničí.

Rudolf Sivák, Jana Mikócziová

Unternehmensilliquidität - Ursachen, Vorbeugungsmassnahmen und Lösungsansätze

Platební neschopnost podniků - příčiny, preventivní opatření a návrhy řešení

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 457-471

Príspevek vymezuje a rozebírá jednotlivé formy platební neschopnosti podniků a zvažuje jejich příčiny. Dále se zaměřuje na možná preventivní opatření a nabízí i návrhy řešení již vzniklých finančních problémů. V této souvislosti se zabývá též právní úpravou platební neschopnosti na Slovensku a její praktickou aplikací.

Peter Kardoš, Miroslav Jakubec

Využitie porovnávací metódy hodnotenia podnikov v podmienkach Slovenskej republiky

Ekonomické rozhlády, 2007, roč. 36, č. 4, s. 483-492

Príspevok analyzuje srovnávací metódy pro hodnotení podniků a sleduje jejich následné využití v podnikové praxi. Vychází přitom ze zahraničních zkušeností s metodami porovnávání podnikových dat, které aplikuje na slovenské podmínky. Srovnává je i s dalšími možnostmi stanovení hodnoty podniku, zejména metodou založenou na principu výnosů, a zkoumá nejvhodnější srovnávací ukazatele a jejich využití.

Gabriela Jarošová

Zo zamestnancov vlastníci

Trend, 2008, č. 5, s. 36-37

K problematice získávání/zpřístupnění majetkových podílů firmy zaměstnancům v SR.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Lea Krčmáriková

Chaos na pokračovanie

Trend, 2008, č. 5, s. 16-17

K problematice ročního zúčtování nemocenského pojištění v SR.

Thomas Haustein, Markus Dorn ... [et al.]

Ergebnisse der Sozialhilfestatistik 2006

Výsledky statistik sociální pomoci za rok 2006

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1245-1260

Príspevok prehľadne informuje o výsledcích statistik sociální pomoci v Německu za rok 2006. Tyto statistiky vznikly již podle nové koncepce statistik sociální pomoci zohledňující změny v systému sociálního zabezpečení, které v Německu vstoupily v platnost k 1.1.2005 (Hartz IV). - Pozn.

Rita Lansch

EU plant einheitliche Regeln für Pensionsfonds

EU plánuje jednotná pravidla pro penzijní fondy

Handelsblatt, 5.2.2008, Nr. 25, S. 23

K plánu EU zavést jednotná pravidla pro dozor nad penzijními fondy, jehož účelem je sjednotit podmínky soutěže ve všech členských státech, umožnit přeshraniční obchody a vytvořit vnitřní evropský trh v této oblasti. Solvency II.

Katherina Koufen

Hilfe, der Fonds kommt

Pomoc, přichází fond

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 5, S. 28, 30

Kritika plánu zřídit v Německu zdravotní fond; k nedořešeným otázkám financování a záruk v případě insolvence, hrozba zvýšení příspěvkové sazby nemocenského pojištění ze 14,8 na 15,5 procenta. V grafu vývoj příspěvkové sazby nemocenského pojištění za období 1970-2009 resp. 2014 a příspěvky státu na zákonné nemocenské pojištění v letech 2004-2007, prognóza na roky 2009-2016.

Bertrand Labilloy

Regulace pojišťovnictví v Evropské unii. 2. část

Pojistné rozpravy, 2007, č. 21, s. 81-114

Pohled na vývoj evropského pojistného trhu, na uplatněné způsoby regulace a na jejich dopad jak na trh samotný, tak i na spotřebitele. V této části k otázkám koncentrace evropského pojišťovnictví, deregulace pojišťovacích aktivit, zákazu kartelových dohod v oblasti pojišťovnictví, politiky spojování podniků v pojišťovnictví, kontroly veřejné intervence apod. - Překlad z publikace European insurance

regulation: new opportunities for insurers and consumers, vydané Comité Européen des Assurances - CEA.

Tomáš Roubal, Kateřina Jelínková, Petr Bohumský

Trh soukromého zdravotního pojištění. 2. část

Pojistné rozpravy, 2007, č. 21, s. 56-73

Trh soukromého zdravotního pojištění v EU, jeho trendy a výzvy. Podrobněji např. k problematice potenciálních překážek v přístupu k doplňkovému zdravotnímu pojištění, regulovaných vztahů mezi soukromými zdravotními pojišťovny a poskytovateli zdravotnických služeb, skupinového a individuálního soukromého zdravotního pojištění, daňového zvýhodnění pro jednotlivce a pro firmy apod. Připojen popis zdravotnického systému v Rakousku, Nizozemsku a ve Švýcarsku. - První část článku byla uveř. v čas. Pojistné rozpravy č. 20/2007 na s. 39-53 pod názvem Srovnání zdravotnických systémů.

Anke Henrich ... [et al.]

Unendliche Geduld

Nekonečná trpělivost

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 6, S. 108-114, 116

Problematika zákonného pečovatelského pojištění v Německu; podle plánu reformy má sice od 1.7.2008 dojít mj. ke zvýšení příspěvků na 1,95 procenta z hrubého platu, to však neumožní zajištění důstojné péče pro všechny potřebné a staré lidi. Preventivní doporučení pro rodiny, jak (nejen) finančně zabezpečit péči sobě nebo nemocným a nemohoucím rodinným příslušníkům. V tabulce přehled tarifů soukromého pečovatelského připojištění.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Klaus Prettner, Alfred Stiglbauer

Auswirkungen der vollständigen Öffnung des österreichischen Arbeitsmarktes gegenüber den EU-8-Staaten

Dopady plného otevření rakouského trhu práce osmi novým zemím EU

Geldpolitik & Wirtschaft, 2007, Nr. 4, S. 53-71

Rozbor očekávaných dopadů otevření rakouského trhu práce novým členskými státy EU se zaměřením na otázku zaměstnanosti. Z pohledu centrální banky sleduje též možné dopady imigrace na přirozenou míru nezaměstnanosti a na vývoj inflace v Rakousku. Zabývá se např. otázkou velikosti očekávaného přílivu pracovních sil, jeho ekonomickými efekty apod. V této souvislosti poskytuje i výsledky aktuálních empirických šetření na trhu práce. - Pozn.

Blažena Petrlíková

Cestovní náhrady při pracovních cestách u územních samosprávných celků

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 1, s. 91-96

Souhrn ustanovení v právních předpisech k problematice cestovních náhrad ve veřejné správě. Druhy pracovních cest, sazby, povinnost prokazování výdajů.

Ruth Berschens

Frankreich lockert Arbeitsrecht

Francie uvolní pracovní právo

Handelsblatt, 14.1.2008, Nr. 9, S. 6

Hlavně na odborech nyní záleží, nakolik budou realizovány představy vlády o liberalizaci pracovního práva ve Francii, které by měly přinést usnadnění výpovědi pro zaměstnavatele, vyšší odstupné propuštěným zaměstnancům (a lepší zabezpečení v případě nezaměstnanosti), prodloužení zkušební doby a prodloužení pracovní smlouvy na dobu určitou z 18 na 36 měsíců v případě práce na konkrétním projektu.

Olga Bičáková

Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2008, roč. 17, č. 1, s. 7-14

Vymezení některých pojmů, mzdové nároky zaměstnanců nadnárodního zaměstnavatele (který je v platební neschopnosti), zveřejnění podání návrhu na prohlášení konkurzu, žádost o uspokojení mzdových nároků, prokazování výše dlužných mzdových nároků zaměstnanců, výplata mzdových nároků, srážky a odvody z přiznaných mzdových nároků, povinnost zaměstnavatele k úhradě finančních prostředků vyplacených úřadem práce apod. Shrnutí povinností úřadu práce. - K tématu viz též čl. s názvem Platební neschopnost zaměstnavatele - kdo je odpovědný?, uveř. na s. 14-18 tohoto čísla čas.

Ladislav Jouza

Příplatky k platu ve veřejné správě

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 2, s. 59-67

Odměňování ve veřejné správě ČR, příplatky k platům. Podmínky nároku na příplatek (za vedení, za práci ve ztíženém pracovním prostředí, za noční práci, osobní příplatek, zvláštní příplatek atd.) Limit rozsahu práce přesčas. Diferenciace míry rizik a ztěžujících vlivů. Plat a náhradní volno za práci ve svátek.

Dietrich Creutzburg

Teilhabe am Aufschwung setzt sich durch

Prosazuje se podíl na rozmachu

Handelsblatt, 28.1.2008, Nr. 19, S. 3

Podíly na zisku a další variabilní platové komponenty se už v Německu nevyplácejí pouze manažerům, ale stále častěji v podnicích tyto odměny dostávají i řadoví zaměstnanci (v roce 2007 se týkaly 69 procent zaměstnanců s praxí nad 7 let). Potvrzuje to i studie Towers Perrin a tak poněkud paradoxně působí návrhy CDU/CSU a SPD, které přicházejí s koncepcí podpůrných modelů k zavedení zaměstnanecké účasti na podniku. K předpokládaným podmínkám správy a daňovým úlevám v případě "Fondu Německa" (výplata dividend) a "Odvětvového fondu" (zaměstnanecké akcie).

Karel Zeman

Trhy práce v České republice a dalších zemích EU v podmínkách realizace cílů Lisabonské strategie

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 4, s. 118-142

Vývoj a úroveň základních parametrů trhů práce v členských státech EU. Faktory vývoje základních parametrů trhů práce - sektorová struktura zaměstnanosti, využití pracovního času, vzdělanostní a kvalifikační struktura zaměstnanosti, celoživotní vzdělávání apod. Vazby mezi zaměstnaností, produktivitou práce a ekonomickou úrovní. Základní priority politik trhů práce.

Právo

Ondřej Čech

Evropské procesní právo - evropský platební rozkaz

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2008, roč. 17, č. 1, s. 3-6

K nařízení č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu. Vztah nařízení k ostatním komunitárním pramenům práva a k vnitrostátním normám, působnost nařízení, náležitosti návrhu na vydání evropského platebního rozkazu, průběh řízení, doručení evropského platebního rozkazu, podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu a přezkum ve výjimečných případech, výkon (exekuce) evropského platebního rozkazu. - Pozn.

Edward Fokuoh Ampratwum

The fight against corruption and its implications for development in developing and transition economies

Boj proti korupci a jeho důsledky pro rozvoj v rozvojových a tranzitivních zemích

Journal of money laundering control, 2008, Vol. 11, No. 1, p. 76-87

Příspěvek podává přehled o současné akademické i politické diskusi o boji s korupcí a o důsledcích různých mezinárodních iniciativ pro sociální a ekonomický rozvoj rozvojových a tranzitivních zemí. - Pozn.

Gesetz zur Neuregelung des Rechtsberatungsrechts : vom 12. Dezember 2007

Zákon o nové úpravě právního poradenství : z 12. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 17. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 63, S. 2840-2860

Znění zákona o nové úpravě právního poradenství v Německu z 12. prosince 2007. Článek 1 obsahuje zákon o mimosoudních právních službách (Gesetz über außergerichtliche Rechtsdienstleistungen - Rechtsdienstleistungsgesetz - RDG), článek 2 obsahuje uváděcí zákon k zákonu o právních službách (Einführungsgesetz zum Rechtsdienstleistungsgesetz - RDGEG). Další články mění některé související právní předpisy. Nový zákon upravuje např. poskytování právních služeb neregistrovanými a registrovanými osobami, obsah registru právních služeb, zacházení s osobními údaji aj. - Pozn.

Erich Deutsch

Insolvenční zákon č. 182/2006 Sb. a příklad návrhu změn doprovodnými zákony - daňové zákony

Daně a finance, 2008, roč. 16, č. 1, s. 11-19

Autor seznamuje se změnami v daňových zákonech, které již byly zapracovány do první verze návrhu (doprovodného) zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím insolvenčního zákona. Podrobněji ke změnám zákona o správě daní a poplatků, zákona o dani z nemovitostí, zákona o daních z příjmů, zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, zákona o spotřebních daních aj.

Radka Zahradníková

Institucionální rozhodčí řízení. 11. a 12. část, Mezinárodní obchodní rozhodčí soud (MKAS) při Obchodní a průmyslové komoře Ruské federace ; Swiss Chamber of commerce and industry

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 12, s. 31-38

MKAS (nejznámější mezinárodní ruská rozhodčí instituce) - popis, činnost a zákonná úprava, doporučená rozhodčí doložka. Swiss Chamber of commerce and industry - popis instituce, organizace, průběh rozhodčího řízení, jmenování rozhodců, zvláštnosti Swiss Rules, doporučené znění rozhodčích doložek. Závěr a shrnutí série článků k tématu institucionálního rozhodčího řízení. - Pozn.

připravili Petr Holešínský, Michal Strnad

Nové způsoby řešení úpadku

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 4, střed. příl. (8 s.)

Příspěvek je věnován alternativám k likvidačnímu konkurzu - reorganizaci a oddlužení (osobnímu bankrotu). Reorganizace (zachování hodnoty běžícího podniku, reorganizační plán a jeho sestavení, přijetí reorganizačního plánu věřiteli, schválení plánu soudem apod.). Oddlužení (osobní bankrot) - způsoby oddlužení, návrh na povolení oddlužení, povolení oddlužení soudem, volba způsobu oddlužení, schválení soudem, splnění oddlužení. - K tématu viz též příspěv. Pravidla bankrotu na s. 54-55 tohoto čísla čas.

Petr Holešínský, Michal Strnad

Nové způsoby řešení úpadku dle insolvenčního zákona

Právní rozhledy, 2008, roč. 16, č. 1, s. 7-16

K zákonu č. 182/2006 Sb., který dne 1. ledna 2008 nabyl účinnosti. Autoři se v tomto příspěvku zabývají zcela novými samostatnými způsoby řešení dlužníkovy úpadku, které insolvenční zákon přináší, tj. reorganizací a oddlužením. - Pozn.

Petr Taranda

Osobní bankrot - bude spásou některých dlužníků?

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 2, s. 23-26

K možnosti řešit svůj úpadek též tzv. oddlužením (osobním bankrotem). Kdo je oprávněn podat návrh na oddlužení, náležitosti obsahu návrhu na povolení oddlužení, formy oddlužení, role soudu v procesu oddlužení apod.

Branislav Sobinkovič

Stop rychlým predajom

Trend, 2008, č. 5, s. 27

Ke změně v úpravě vztahu věřitele a dlužníka v SR v oblasti "půjčkového byznysu", který by měl mj. bránit okamžitému přechodu vlastnictví nemovitosti z dlužníka na věřitele už v den (poprvé) neuhrazené splátky. - K tématu i další příspěvky na s. 24-26 tohoto čísla časopisu.

Rudolf Rys

Švýcarsko a veřejnoprávní smlouvy

Veřejná správa, 2008, č. 3, střed. příl. (s. VI-VIII)

Instrument veřejnoprávní smlouvy ve Švýcarsku (přiblížení problematiky s ohledem na českou právní terminologii). Druhy a přípustnost veřejnoprávních smluv, obecné předpoklady existence těchto smluv, volba smluvní formy. Veřejnoprávní smlouvy a kooperativní federalismus. Koordinační smlouvy, subordinace smlouvy. Vypovězení smlouvy. - Pozn.

Jana Herbočzková

Vztahy Světové obchodní organizace a Evropské unie

Jurisprudence, 2007, roč. 16, č. 7-8, s. 3-8

EU jako významný člen Světové obchodní organizace, základní výstavbové principy WTO, úprava vztahů WTO k rozvojovým státům, vztah práva WTO a práva ES, přímý účinek práva WTO v právním řádu ES, nepřímý účinek práva WTO.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Jurisprudence : časopis o evropské, české a slovenské judikatuře a evropském právu (EMP), 2007, roč. 16, č. 7-8

Na adrese www.jurisprudence.cz jsou k dispozici plná znění judikátů v češtině nebo jednacím jazyce, které byly předmětem komentáře v příslušném čísle časopisu Jurisprudence

Rozsudek ve věci Microsoft: odmítnutí poskytnout licenci k právům duševního vlastnictví jako zneužití dominantního postavení: Microsoft v. Komise
rozsudek Soudu první instance z 17.9.2007 T-201/04

Volkswagen je volný: další díl seriálu na téma „zlaté akcie“: Komise v. Spolková republika
rozsudek ESD z 23.10.2007 C-112/05

Polsko a Maduro v. Rada – postavení nového členského státu dle článku 230 ES: Polsko v. Rada
Evropské unie
rozsudek ESD z 23.10.2007 C-273/04

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)

SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli

Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Dietrich Stache ... [et al.]

Ausgaben des Staates nach Aufgabenbereichen - Datenbasis zur Beurteilung der Qualität der Staatsausgaben?

Výdaje státu podle oblastí úkolů - databáze pro posouzení kvality státních výdajů?

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1180-1197

Příspěvek přehledně informuje o současném stavu výpočtu státních výdajů v Německu podle klasifikace Organizace spojených národů COFOG (Classification of the Functions of Government - Klasifikace podle vládních úkolů). Kromě hlavních zdrojů dat se věnuje i důležitým metodologickým otázkám a adekvátním nástrojům umožňujícím správné zařazení výchozích dat do skupin podle COFOG. Dále na základě předběžných výsledků pro rok 2003 předkládá první analýzu struktury státních výdajů v Německu. - Pozn.

Albert Braakmann, Jens Grütz, Thorsten Haug

Das Renten- und Pensionsvermögen in den Volkswirtschaftlichen Gesamtrechnungen : Methodik und erste Ergebnisse

Důchodový majetek v souhrnných národohospodářských účtech : metodika a první výsledky

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1167-1179

V souvislosti s významem zabezpečení udržitelnosti systémů důchodového pojištění uvedený příspěvek představuje koncepty nového a obsáhlejšího zobrazení starobního pojištění v souhrnných národohospodářských účtech se zřetelem na srovnatelnost údajů. Vysvětluje důvody pro zvolené změny, popisuje nové koncepty a představuje první výsledky pro systém důchodového pojištění ze zákona v Německu. - Pozn.

Účetnictví

Marie Paseková, Karel Šteker

Co přinesla novela vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví? [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2008, roč. 16, č. 3, s. 31-34

K vyhlášce č. 349/2007 Sb., která s účinností od 1.1.2008 pozměňuje některá ustanovení vyhlášky č. 500/2002 Sb., jež je prováděcí vyhláškou k zákonu o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Podrobněji k jednotlivým paragrafům (§§ 4-39) týkajícím se např. účetní závěrky, dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, zásob, provozních výnosů a nákladů apod.

Norma Cohen and Jennifer Hughes

Companies face up to the real costs of pensions

Podniky se vyrovnávají s reálnými náklady na penze

Financial Times, 18.2.2008, No. 36618, p. 7

Vzhledem k tvrdším účetním pravidlům a snaze po transparentnějším oceňování se zjišťuje, že mnoho podnikových penzijních plánů hospodaří s ještě větším deficitem, než se očekávalo. V článku se uvádějí příklady velkých firem, které počátkem devadesátých let potřebovaly provést restrukturalizaci a aby přiměly zaměstnance k dobrovolnému předčasnému odchodu do důchodu, nabízely jim štedré penze. Tehdy však podniky ještě nebyly nuceny přiznávat v bilancích plně své závazky, což se nyní změnilo. A další přitvrzení pravidel se chystá v Británii, USA i na mezinárodní úrovni.

Jiří Vychopeň

Dopady reformy veřejných financí na účetnictví od 1.1.2008

Daně a právo v praxi, 2008, roč. 13, č. 1, s. 38-42

Novela zákona o účetnictví jako součást zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, účetní souvislosti některých změn v zákoně o daních z příjmů v rámci zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, zavedení

nových omezení pro daňovou uznatelnost finančních nákladů, zavedení daňové uznatelnosti nákladů spojených s likvidací zásob, novela zákona o účetnictví jako součást novely insolvenčního zákona.

Marie Kotková, Luboš Rokos, Jarmila Schmidtová

Modernizace účetních systémů veřejného sektoru : aplikace IPSAS na příkladu Evropského společenství a OECD

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, prosinec 2007, č. 4, s. 24-30

Mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor, jejich aplikace v zemích EU a OECD, modernizace účetnictví veřejného sektoru v ČR.

Danuše Prokúpková, Jana Uhlířová

Přezkumy hospodaření z pohledu auditora - nejčastější závady

Unes - účetnictví neziskového sektoru, 2008, roč. 6, č. 1, s. 3-8

K problematice přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (dle zákona č. 420/2004 Sb.). Autorky se pokoušejí o stručnou bilanci dosavadních přezkumů a upozorňují na nejčastěji zjišťované nedostatky v oblasti účetnictví.

Hana Březinová

Úvaha nad účetní závěrkou 2007

Účetnictví, 2008, č. 1, s. 5-8

Komplexní (úplné) zpracování roku 2006 jako předpoklad zahájení prací na účetní závěrce za rok 2007, návaznost stavů v účetních knihách, časová a věcná souvislost, opravné položky, kurzové rozdíly, vypořádání výsledku hospodaření z minulého období, odložená daň.

Pavel Běhounek

Změny zákona o účetnictví v průběhu roku 2007

Účetnictví, 2008, č. 1, s. 2-5

K novelám zákona o účetnictví v roce 2007 (zák. č. 69/2007 Sb., zák. č. 261/2007 Sb., zákon č. 296/2007 Sb.). Změny se týkají povinnosti zveřejnit účetní závěrku v Obchodním věstníku, hranice obratu pro povinnost fyzických osob vést účetnictví a problematiky účetnictví v souvislosti s úpadkovým právem.

Účetní TIP

č. 5/2008

Daň z příjmů za rok 2007 - letos se termín podání daňového přiznání neprodlužuje. Ministerstvo financí zastavilo daňovou diskriminaci cizinců. Postřehy z účetní a daňové praxe - K sestavování účetní závěrky podnikatelů, uspořádání a označování položek. Zásoby v méně frekventovaných situacích. Ocenění zásob - bezplatně získané zásoby. Ocenování zásob při nákupech za cizí měnu. Zkušenosti z kontrol, převedení zůstatku výsledkových účtů do dalšího účetního období.

č. 6/2008

Pomůcka pro vyplňování přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2007 [krok za krokem].

Veřejná správa

Edward Lucas

The electronic bureaucrat : a special report on technology and government

Elektronický byrokrat : zvláštní zpráva o technologiích a vládnutí

The Economist, February 16th 2008, Vol. 386, No. 8567, centr. sect. (16 p.)

Jak se ukazuje, "elektronická vláda", která využívá interaktivitu a rychlost internetu k poskytování veřejných služeb, zatím znamenala hlavně vysoké náklady a slabé výnosy. V podrobném přehledu se rozebírají různé aspekty "e-vládnutí", jeho přednosti a nedostatky. Velmi dobře funguje poskytování informací na síti ("i-government"). Nejvíce na novém režimu vydělali soukromí dodavatelé, kteří během 10 let prodali vládám nové technologie v hodnotě mnoha desítek miliard dolarů. - Viz i článek na s. 13 pod názvem Government offline: technology and the public sector.

Marie Petrová

Finanční podpora místní Agendy 21

Veřejná správa, 2008, č. 2, s. 16-17

MA 21, Agenda 21; podpora místních agend v ČR (ve smyslu nastavení žádoucích procesů správy a řízení). Grant na podporu zavádění MA 21, podmínky pro žadatele. Typy projektů, hodnotící kritéria.

Christian Ramthun

Der Oszillator

Oscilátor

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 7, S. 32-34

Peer Steinbrück - portrét spolkového ministra financí. Profesní a osobnostní charakteristika, bilance ozdravného kurzu veřejných financí, hodnocení kompetencí. "Su-Peer".

Veřejné finance. Rozpočet

Deutsches Stabilitätsprogramm - Aktualisierung Dezember 2007

Německý program stability - aktualizace prosinec 2007

Monatsbericht des BMF, Dezember 2007, Nr. 12, S. 37-49

Příspěvek seznamuje s hlavními body aktualizovaného Programu stability v Německu schváleného spolkovou vládou 5. prosince 2007. Dokumentuje pozitivní předěl ve vývoji německých veřejných financí v roce 2007, kdy se poprvé od roku 1989 podařilo dosáhnout vyrovnaného státního rozpočtu a souhrnně představuje finanční politiku v Německu. - Pozn.

Eduard Komárek

Finanční hospodaření samospráv v roce 2008

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 2, s. 6-12

Finanční hospodaření územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2008. Zákony k hospodaření krajů a obcí, vliv zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Návrh státního rozpočtu pro ÚSC v roce 2008, dotace.

Finanzierung der Verkehrsinfrastruktur zukunftsorientiert gestalten - Mobilität und Wachstum sichern

Budoucí financování dopravní infrastruktury zajišťující mobilitu a růst : první pracovní výsledky projektového týmu Spolkového ministerstva financí

Monatsbericht des BMF, Dezember 2007, Nr. 12, S. 67-72

Příspěvek zkoumá hlavní body dlouhodobě udržitelné strategie Spolkového ministerstva financí v Německu týkající se financování rostoucích nároků na efektivní a výkonnou dopravní infrastrukturu. Kromě zvyšování efektivity v oblasti hospodaření s finančními zdroji jde také o zapojení soukromého sektoru do projektů a o využívání zahraničních zkušeností při realizaci dalších fází financování. - Pozn.

David Hauner, Daniel Leigh, and Michael Skaarup

G-7 preparing for a jump in age-related spending

G-7 se připravuje na skok ve výdajích spojených se stárnutím obyvatelstva

IMF Survey, 2008, Vol. 37, No. 1, p. 8-9

Příspěvek se zaměřuje na otázku, jakou daň si vybere ve fiskálním hospodaření zemí skupiny G-7 rostoucí dlouhověkost, klesající porodnost a odcházení generace baby boomu do důchodu. Rozebírají se možné změny ve fiskální politice, důraz je kladen na včasnost konsolidace.

Gesetz über die Feststellung des Bundeshaushaltsplans für das Haushaltsjahr 2008 (Haushaltsgesetz 2008) : vom 22. Dezember 2007

Zákon o sestavení spolkového rozpočtového plánu pro rozpočtový rok 2008 (Rozpočtový zákon 2008) : z 22. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 31. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 70, S. 3227-3244

Znění spolkového rozpočtového plánu pro rozpočtový rok 2008 z 22. prosince 2007 (Německo).

Gesetz über die Feststellung des Wirtschaftsplans des ERP-Sondervermögens für das Jahr 2008 (ERP-Wirtschaftsplangesetz 2008) : vom 18. Dezember 2007

Zákon o sestavení hospodářského plánu pro zvláštní fondy ERP na rok 2008 : z 18. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 21. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 66, S. 2971-2983

Znění zákona o sestavení hospodářského plánu pro zvláštní fondy Evropského rozvojového programu v Německu v roce 2008 vycházející z § 7 zákona o správě zvláštního majetku ERP z 29. června 2007. Kapitola 1 a 2 stanoví investiční a exportní financování a další výdaje, stranu příjmů určuje kapitola 3.

Gesetz über die Feststellung eines Nachtrags zum Bundeshaushaltsplan für das Haushaltsjahr 2007 (Nachtragshaushaltsgesetz 2007) : vom 22. Dezember 2007

Zákon o dodatku k spolkovému rozpočtovému plánu pro rozpočtový rok 2007 (Dodatkový rozpočtový zákon 2007) : z 22. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 31. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 70, S. 3216-3226

Znění zákona o dodatku k spolkovému rozpočtovému plánu pro rozpočtový rok 2007 z 22. prosince 2007. Údaje uvedené v tomto dodatku mění rozpočtový zákon 2007 z 21. prosince 2006 (BGBl. I, s. 3346).

Ivana Dostálová

Konfrontace zájmů při snižování mandatorních sociálních výdajů v České republice

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 4, s. 63-86

K přetrvávajícím problémům veřejných financí v ČR. Dobývání renty v nových podmínkách, rozpočtové manipulace, mandatorní výdaje, sociální ochrana a sociální výdaje, rozpočtová nekázeň, evropský fiskální rámec jako šance pro lepší fiskální řízení v ČR.

Marc Robinson

Major reforms for German budget system

Velké reformy německého rozpočtového systému

IMF Survey, December 2007, Vol. 36, No. 14, p. 223

Německo by mohlo zavést do svého rozpočtového systému výkonové rozpočtování a aktuální účetnictví, což je součástí reformy doporučených pracovní komisí ministerstva financí. Cílem navrhovaných reform je zvýšit efektivnost výdajů a posílit fiskální politiku.

Reinhold Vetter

Polens Sozialstaat wird zu teuer

Příliš drahý polský sociální stát

Handelsblatt, 10.1.2008, Nr. 7, S. 6

Reformní plány polské vlády v oblasti daní (např. sjednocení DPH, snížení daně z příjmů) a důchodů (důchodci tvoří čtvrtinu obyvatel, průměrný důchod dosahuje 1300 PLN/360 eur). K představě

o rozdělení centralizovaného zdravotního fondu na samostatné regionální nemocenské pojišťovny. Zátěž státního rozpočtu způsobená silným trendem odchodu do předčasného důchodu.

Jiří Turoň

Příspěvkové organizace a rozdíly mezi státními příspěvkovými organizacemi a příspěvkovými organizacemi zřízenými ÚSC

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 1, s. 29-36

K základním rozdílům ve finančním hospodaření příspěvkových organizací (PO). Pravidla hospodaření PO (státních a územních). Finanční vztahy k rozpočtu zřizovatele. Návrhová finanční pomoc. Změny finančních vztahů v průběhu roku. Fondy PO (rezervní fond, fond reprodukce majetku, FKSP, fond odměn). Úvěry, půjčky a ručení PO. Hospodaření s majetkem PO (náležitosti zřizovací listiny).

Blažena Petrlíková

Rozpočtová pravidla a prostředky Národního fondu

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 1, s. 9-14

Ke zřízení Národního fondu (jde o zvláštní účty v ČNB), který je rozpočtovými pravidly vymezen jako souhrn peněžních prostředků svěřených Evropským společenstvím České republice k realizaci projektů či programů spolufinancovaných z rozpočtu EU (koordinátorem je MF). Pravidla pro poskytování veřejné podpory v souvislosti s prostředky z Národního fondu. Výčet vybraných právních předpisů souvisejících s poskytováním veřejné podpory. Dotace v rozpočtových pravidlech, dotace v právních předpisech k účetnictví. Evidence prostředků Národního fondu (informační systém Viola Fund Management), hospodaření. Důsledky porušení rozpočtové kázně. Kompetence kontroly hospodaření s prostředky Národního fondu.

Jiří Malý

Rozpočtová reforma: velké změny příjmů a výdajů, slabý vliv na deficit

Scientia et Societas, 2007, roč. 3, č. 4, s. 15-41

V úvodu o vývoji veřejných financí v ČR, o různých cestách návratu k rozpočtové rovnováze a o první fázi reformy veřejných financí (realizované od 1.1.2008). V další části textu se autor pokouší odpovědět na otázky týkající se např. použité kombinace opatření ke snížení rozpočtového deficitu (i jejího vývoje v průběhu schvalování), vlivu různých zájmových skupin, rovnoměrnosti rozložení důsledků reformy na různé skupiny účastníků trhu a především toho, jak výsledná podoba první fáze reformy přispěje ke snížení rozpočtového deficitu České republiky.

Blažena Petrlíková

Rozpočtová skladba : význam a využití v praxi. [1.]

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 2, s. 13-17

Rozpočtová skladba ČR. Příjmy a výdaje státního rozpočtu a organizačních složek státu (OSS), hospodaření s příjmy a výdaji rozpočtu územních samosprávných celků (ÚSC). Sledování příjmů a výdajů OSS a ÚSC. Třídění rozpočtové skladby (odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační/záznamové jednotky). Schéma datové věty (vysvětlivky ke zkratkám H, BÚ, DD, CC atd.).

Blažena Petrlíková

Rozpočtová skladba : změny. [2.]

Poradce veřejné správy [PVS], 2008, roč. 1, č. 3, s. 2

Změny v rozpočtové skladbě ČR; změny v druhovém třídění příjmů rozpočtové skladby (třída 1 - Daňové příjmy), zdůvodnění změn.

Sven Afhüppe

Steinbrück favorisiert EU-Schuldenregel

Steinbrück dává přednost dluhové normě EU

Handelsblatt, 17.1.2008, Nr. 12, S. 4

K plánu nastavení nové hranice deficitu v Německu podle vzoru evropského Paktu stability a růstu. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 1/2008.

A stimulating notion : the world economy

Stimulující představa : světová ekonomika

The Economist, February 16th 2008, Vol. 386, No. 8567, p. 71-73

V článku jsou uvedeny příklady toho, jak se po více než třech desetiletích opět dostává do popředí fiskální politika keynesovského stylu (v USA, Španělsku, Británii; podpora fiskálního uvolnění ze strany MMF). Skeptici v řadách ekonomů však upozorňují na to, že proticyklický stimul většinou spíše ublíží než prospěje. - K problematice viz i článek na s. 12 pod názvem In search of an insurance policy: the world economy.

Petr Plesnivý, Robert Piffl, David Bauer

Vytvoření účetnictví státu

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, prosinec 2007, č. 4, s. 2-8

K usnesení vlády č. 561 ze dne 23.5.2007, kterým bylo schváleno vytvoření účetnictví státu od 1.1.2010. Autoři seznamují s hlavními cíli a principy připravované reformy veřejného účetnictví. Rozsah účetnictví státu, vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, harmonogram prací na vytvoření účetnictví státu, vyhláška o požadavcích na účetní systémy státem konsolidovaných účetních jednotek, k vyhlášce o podmínkách sestavování účetních záznamů za Českou republiku a k vyhlášce o požadavcích na inventarizaci pro účely účetnictví státu.

Zdravotnictví

Winfried Eberhardt

Evaluation des Informationssystems der Gesundheitsberichterstattung des Bundes

Hodnocení informačního systému zdravotnického zpravodajství spolkového státu

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1236-1244

Příspěvek seznamuje s výsledky hodnocení centrálního informačního systému zdravotnického zpravodajství provozovaného spolkovým státem v Německu (IS-GBE). Tento systém, který poskytuje zejména statistické informace, lze nalézt na adrese www.gbe-bund.de. Hodnocení zkoumá zejména dosaženou kvalitu systému a věnuje se i metodologickým otázkám vyhodnocování. Zpracovává i výsledky statistického šetření spokojenosti uživatelů. - Pozn.

Tomáš Julínek

Reformy a jejich scénář

Parlamentní zpravodaj, 2008, roč. 12, č. 1, s. 18-19

Redakčně krácený text předkládací zprávy k materiálu "Reformní opatření v resortu zdravotnictví a plán jejich uskutečňování v letech 2007-2009". Cíle reformy zdravotnictví, zahájení první části reformy, příprava změn v oblasti veřejného zdravotního pojištění, otázky kvality poskytované zdravotní péče a bezpečnosti pacienta. - Tématu je věnována řada dalších příspěvků v tomto čísle čas., např. "Reforma zdravotnictví očima opozice", "Proč zdravotnictví polyká tolik miliard?", "Názory na reformu se zbytečně dramatizují", "Právo na péči o zdraví a reforma veřejného zdravotnictví" apod.

Zemědělství

Petr Havel

Zdravotní prohlídka může zemědělské zdraví ještě zhoršit

Parlamentní zpravodaj, 2008, roč. 12, č. 2, s. 40-42

K zásadám Health Check - tzv. zdravotní prohlídky společné evropské zemědělské politiky, kterou v závěru roku 2007 představila Evropská komise. Podrobněji k nejdůležitějším změnám, např. plánovaným škrtnutím dotací velkým zemědělským podnikům. Dopady na české zemědělství.

Životní prostředí

By Tony Barber

EU urged to use taxes in climate struggle

EU by měla v boji se změnou klimatu využívat daně

Financial Times, 21.1.2008, No. 36594, p. 4

Podle závěrů studie britské poradenské firmy Europe Economics by Evropská unie měla v boji se změnou klimatu využívat spíše daň z uhlíku, než aby stanovovala přesné cíle pro využívání biopaliv a obnovitelné energie, které představují formu státní pomoci pro ekologicky a ekonomicky škodlivou činnost. Nejeftivnější cestou ke snížení emisí je podle ekonomů zdanit spotřebu primárních pohonných hmot podle jejich obsahu uhlíku.

Helmut Mayer

Umweltökonomische Aspekte der Globalisierung. Teil 1, Energieverbrauch und Kohlendioxid-Emissionen aus Entstehungs- und Verbrauchssicht 1995 bis 2004

Ekologické aspekty globalizace. Část 1, Spotřeba energie a emise oxidu uhličitého z hlediska jejich vzniku a spotřeby v letech 1995 až 2004

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 12, S. 1261-1271

První část příspěvku věnovaného rozboru ekologických dopadů globalizace v Německu. Zabývá se zkoumáním dopadů globalizace na domácí výrobu a spotřebu zboží (a s tím spojenou ekologickou zátěží) z hlediska spotřeby energie a z hlediska emisí oxidu uhličitého. Zkoumané období zahrnuje roky 1995 až 2004. - Pozn.

Životní úroveň

Jedem achten Bundesbürger droht ein Leben in Armut

Každému osmému občanovi v Německu hrozí život v chudobě

Handelsblatt, 22.1.2008, Nr. 15, S. 6

Jak vyplývá z údajů Spolkového statistického úřadu, je v Německu chudobou ohroženo cca 14 procent občanů, protože jejich příjem je nižší než 60 procent průměrného dosahovaného příjmu (ohroženy jsou převážně osoby starší 65 let). Riziko chudoby do jisté míry eliminují státní podpůrné platby resp. sociální transfery, které jsou pojímány jako příjmy. V roce 2005 dosahoval střední disponibilní roční příjem 15 617 eur, osoby s příjmem nižším než 9370 eur, tedy pod 781 euro měsíčně, jsou považovány za chudé. Je zmíněn názor, že rozvíření příjmových nůžek představuje jen menší část nerovnosti, která spíše spočívá např. ve velikosti nemovitého majetku. Trend a doporučení růstu mezd v Německu.

Ostatní

Barbora Mančíková, František Múčka

Ako nakupovat' charitu

Trend, 2008, č. 4, s. 22-26

Stručné hodnocení slovenského neziskového sektoru.

Anetta Čaplánová

Current trends in higher education

Současné trendy ve vysokoškolském vzdělávání

Ekonomické rozhľady, 2007, roč. 36, č. 4, s. 472-482

Příspěvek analyzuje současné trendy vývoje vysokoškolského vzdělávání ve vyspělých zemích. Z pohledu ekonomie vzdělávání definuje specifický charakter tohoto vzdělávání a upozorňuje i na zvláštnosti spojené s jeho financováním. Dále rozebírá situaci na Slovensku a předkládá doporučení pro reformu systému tak, aby maximálně přispíval k rozvoji znalostní společnosti. - Pozn.

Gž.V. Kolodko

Etika v biznese, ekonomike i politike

Etika v podnikání, ekonomii a politice

Voprosy ekonomiki, 2007, No. 11, s. 44-54

Vedle otázek efektivnosti a konkurenceschopnosti jsou při ekonomické činnosti důležité i etické aspekty podnikání a hospodářské politiky. Významné jsou i otázky pravdivosti a nepravdivosti v ekonomickém výzkumu. Svou morální dimenzi mají i některé jevy a procesy - dotace, dumping, obchod se zbraněmi, fiskální systém a politika. Otázky etiky by tedy měly být zvažovány a rozebírány v širším kontextu. Z tohoto hlediska ještě zbývá hodně práce, zvláště v zemích se slabými institucemi a relativně nízkou úrovní kultury trhu, a to včetně postsocialistických zemí. - Pozn.

Pavla Žížalová, Marie Macešková

Formalita, nebo skutečná potřeba? : česká věda

Euro, 2008, č. 7, s. 72-73

Příspěvek k tématu reformy české vědy a její podpory upozorňuje, že v politice výzkumu a vývoje je třeba prosazovat regionální dimenzi. Dokládá, že globální konkurenceschopnost spočívá stále více v lokálních faktorech jako jsou místní kultura a podnikatelská atmosféra. Rovněž ve vědecko-výzkumné politice lze v budoucnu očekávat tento trend.

Christine Mattauch

Lächerliche Ökonomie

Směšná ekonomie

Handelsblatt, 4.2.2008, Nr. 24, S. 9

Humorný pohled Y. Baumana (americký doktor ekonomie) na národohospodářskou vědu; připojeny nejlepší vtípy o ekonomech.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Grossly distorted picture

Hrubě zkreslený obraz

The Economist, March 15th 2008, No. 8571, p. 92

Která ekonomika dosáhla v posledních pěti letech nejlepších výsledků, americká nebo japonská? Většina lidí by vybrala Ameriku. Obecně se má za to, že americká ekonomika, plná života, uháněla vpřed (i když pod vlivem úvěrové a bytové bubliny, která nyní bolestivě praskla), zatímco Japonsko se plížilo hlemýždím tempem. A je pravda, že průměrný roční reálný růst HDP v USA ve výši 2,9 % byl mnohem rychlejší než ten japonský ve výši 2,1 %. Nicméně nejlepším jednotlivým měřítkem výkonnosti ekonomiky není růst HDP, ale HDP na hlavu, což je hrubý ukazatel průměrné životní úrovně a vypovídá o něčem úplně jiném.

Údaje o růstu HDP jsou k relativnímu výkonu USA lichotivé, protože počet amerických obyvatel roste mnohem rychleji, o 1 % ročně, a to díky přistěhovalcům a vyšší míře porodnosti. Naopak počet japonských obyvatel od r. 2005 klesá. Při vědomí toho se japonský HDP na hlavu zvyšoval v průběhu pěti let do r. 2007 o 2,1 % ročně, což je o něco více než amerických 1,9 % a mnohem lepší než německých 1,4 %. Jinak řečeno, v rozporu se všeobecným pesimistickým náhledem na japonskou ekonomiku, země ve skutečnosti dosáhla ze tří bohatých ekonomik největšího přírůstku průměrného důchodu. Mezi všemi zeměmi G7 je Japonsko na druhém místě za Británií.

Užitím růstu HDP na hlavu místo hrubého růstu HDP dostáváme pozoruhodně odlišný obraz hospodářského zdraví dalších zemí. Např. australské politici se často chlubí, že jejich země má jednu z nejrychlejších měr růstu z velkých vyspělých zemí – v posledních pěti letech v průměru 3,3 %. Ale Austrálie má také jeden z nejvyšších přírůstků obyvatelstva; její HDP na hlavu tak nerostl rychleji než ten japonský. Podobně i Španělsko je z hlediska růstu HDP jednou z hvězdných ekonomik eurozóny, ale v posledních třech letech jeho výstup na hlavu rostl pomaleji než v Německu, jehož počet obyvatel stejně jako v případě Japonska klesá.

Také některé rozvíjející se ekonomiky vypadají méně působivě, když jsou porovnány podle HDP na hlavu. Jedna z údajně prosperujících zemí skupiny BRIC, Brazílie, rostla podle tohoto měřítka od r. 2003 o pouhých 2,3 % ročně, jen nepatrně rychleji než Japonsko. Naopak Rusko vykazuje roční průměrný růst HDP na hlavu o 7,4 % ročně, protože počet jeho obyvatel klesá rychleji než v ostatních velkých zemích (o 0,5 % ročně). Indové se rádi chlubí, že míra růstu jejich země je téměř stejná jako u Číny, ale jejich počet obyvatel také roste mnohem rychleji.

Měření podle HDP na hlavu také ovlivňuje srovnání ekonomického zdraví v čase. Za posledních pět let vzrostl světový HDP na hlavu v průměru o 4,5 % ročně, což je nejrychleji za více než tři desítky let, i když ne tak rychle jako během zlaté éry 60. let, kdy roční růst překročil 5 %. Teď je však roční přírůstek obyvatelstva o polovinu nižší než tehdy, takže světový důchod na hlavu se v posledních pěti letech zvýšil více, než v kterémkoliv jiném sledovaném období. Lidstvo se nikdy nemělo tak dobře.

Nová definice recese

Jestliže připustíte, že růst HDP na hlavu je nejlepším způsobem měření ekonomického výkonu, pak se i standardní definice recese – poklesu reálného HDP za určité období (např. dvě po sobě jdoucí čtvrtletí nebo v meziročním srovnání) – rovněž začne jevit jako nedostatečná. Např. i při nulovém růstu HDP v Japonsku, zemi s klesajícím počtem obyvatel, by na tom průměrný obyvatel byl lépe. Průměrný Američan by však na tom byl hůř. Lepší definicí recese určitě je pokles průměrného důchodu na osobu. Na této bázi je Amerika v recesi od čtvrtého čtvrtletí loňského roku, kdy její HDP meziročně vzrostl o 0,6 %, přičemž reálný důchod na hlavu klesl o 0,4 %.

Mnoho Američanů nad tím pokrčí rameny, zejména ti politici, podle kterých je hlavním cílem udržet si hospodářskou a vojenskou nadvládu nad světem. Velikost HDP země považují za nejlepší měřítko jejího hospodářského vlivu a v tomto případě je absolutní míra růstu HDP důležitější než růst důchodu na hlavu. Evropany globální nadvláda tolik nezajímá – i když se škodolibě radují ze skutečnosti, že kvůli slábnoucímu dolaru by eurozóna mohla letos předstihnout Ameriku coby největší ekonomiku světa.

Jsou i jiné důvody, proč Američané mohou zpochybňovat užívání HDP na hlavu, zejména pokud jde o Japonsko. Za prvé jeho obyvatelstvo nejen ubývá, ale i stárne, přičemž podíl pracovní síly bude klesat. Pokud to nebude vyváženo rychlejším růstem produktivity, mohlo by být v budoucnu obtížnější udržet stejný růst výstupu na osobu a tedy i obtížnější vyplácet důchody. Za druhé při pomalejším růstu HDP je obtížnější snižovat poměr stávajícího veřejného dluhu k HDP, který v Japonsku dosahuje 180 %. A konečně růst HDP zajímá investory. Zisky podniků závisí na absolutní míře růstu ekonomiky. A společnosti, které chtějí investovat v zahraničí, dají přednost rychleji se rozvíjejícím trhům.

Jestliže je HDP nicméně nejlepším měřítkem prosperity lidí, proč vlády nezveřejňují tyto údaje každé čtvrtletí současně se standardními čísly o HDP? Statistiky obyvatelstva jsou obvykle méně aktuální než údaje o HDP a obecně nejsou dostupné na čtvrtletní bázi. Ale to je chabá výmluva: mělo by být mnohem snazší spočítat lidi než stanovit hodnotu různých druhů ekonomického výstupu. Nejenom že lidé mají právo vědět, zda průměrná životní úroveň stoupá nebo klesá, ale zveřejňování takových čísel by některým zemím mohlo i prospět. Kdyby japonská vláda v minulých letech místo nekonečných zpráv o „málo výkonné“ ekonomice upozornila na čilejší růst důchodu, spotřebitelé by se mohli cítit lépe a více utrácet – jinak řečeno, růst HDP by mohl být silnější.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Franz-Christoph Zeitler

Die Zukunft der Bankenaufsicht

Budoucnost bankovního dohledu

Auszüge aus Presseartikeln, 6. Februar 2008, Nr. 5, S. 3

Turbulence na finančních trzích v roce 2007 odkryly řadu slabých míst finančního systému a nadhodily problémové otázky, týkající se systémů řízení rizik, bankovních institucí, regulačního rámce či role ratingových agentur.

V této souvislosti se z mnoha směrů rozvíjí debata o „europeizaci bankovního dohledu“. Přitom mnoha diskutujícím není očividně známo, jaké míry europeizace bylo v posledních letech dosaženo. Celá řada ujednání upravuje výměnu informací mezi institucemi z oblasti dohledu. Multilaterální dohoda mezi centrálními bankami, dalšími dozorčími institucemi a ministry financí z roku 2005 se týká i spolupráce v krizových případech. Spolupracuje též dozor v oblasti přeshraničního bankovníctví (tzv. Aufseher-Colleges). Jako platforma pro zásadní otázky bankovního dozoru v oblasti eurozóny slouží příslušné výbory na evropské úrovni (Banking Supervisory Committee – BSC a Committee of European Banking Supervisors – CEPS). Tuto pružnou decentrálně pracující síť dohledu je třeba udržet a dále rozvíjet. Možný směr dalších snah naznačuje například návrh Rady znalců, kteří rozpracovávají předpoklady pro vytvoření evropské sítě úvěrových registrů, vycházející z národních úvěrových registrů.

Fungování takovéto sítě bude schopno zajistit institucím působícím v oblasti bankovního dozoru a hlášení úvěrů potřebné podklady pro závěry o případné koncentraci úvěrových rizik. „Zárodek“ tohoto projektu již existuje v BCS (Banking Supervisory Committee) a v současné době se na něm podílí sedm zemí.

Naproti tomu evropská „Agentura pro dozor“ s rozhodovacími a normotvornými pravomocemi by zřejmě nebyla smysluplným přínosem pro prevenci krizí. Právě poruchy na finančních trzích v roce

2007 ukázaly důležitost rychlé, flexibilní a lokální spolupráce centrálních bank a dalších institucí, působících v oblasti dohledu.

Důležitá rozhodnutí je třeba přijímat co možná nejrychleji, je-li to nutné i na nočních zasedáních, neboť je třeba brát ohled na možné reakce trhu v důsledku negativních tiskových zpráv. Delší prodlevy, spojené s administrativními postupy evropského bankovního dozoru, s jeho schvalovacími a informačními cestami, by v případě krizí stály v cestě nezbytné flexibility při jejich rychlém řešení. Je třeba se poučit ze zkušeností těch evropských zemí, které dokázaly odkrýt zkosnatělé postupy při rozhodování a odstranily tak významné překážky při řešení problémů likvidity a solventnosti bank.

Většina úvěrových institucí v Německu je soustředěna převážně na domácí trh. Diverzifikovaná struktura zdejšího bankovního trhu se v průběhu turbulencí ukázala jako stabilizační prvek německého finančního sektoru. Není třeba se proto obávat nějakého citelného zhoršení podmínek pro udělování úvěrů především středním podnikům a privátním klientům.

Pro tyto bankovní instituce je transparentní a efektivní bankovní dozor v Německu v popředí jejich zájmu. Šetření německé spolkové vlády, zadané Německému institutu pro hospodářský výzkum a realizované v roce 2006, v principu potvrdilo spokojenost úvěrového sektoru se stávajícím „dvoukolejným“ systémem německého bankovního dohledu. Ten tvoří jednak Spolkový úřad pro dohled nad finančními službami (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht – BaFin), podléhající odbornému dozoru Spolkového ministerstva financí, do jehož kompetencí spadá rámcové řešení dozoru, a dále Německá spolková banka (Deutsche Bundesbank), která je zodpovědná za „průběžný dozor“ (§ 7 zákona o bankovníctví). V tomto směru se jedná zejména o kontrolu bankovních obchodů, pravidelné pohovory a vyhodnocování hlášení a zpráv.

Právě zkušenosti posledních měsíců ukázaly, že poznatky Německé spolkové banky z průběžného bankovního dohledu jsou důležité pro přípravu opatření, týkající se likvidity v eurozóně a tím i pro zajišťování stability finančních trhů. Opačným směrem jsou pro orgány bankovního dozoru užitečné informace o praktickém prosazování opatření peněžní politiky či poznatků z oblasti platebního styku. Právě pro průběžný bankovní dozor je podstatné, aby fungoval operativně, decentralizovaně a na lokální úrovni – zaštitěn řídicí funkcí Bundesbanky – jak to ostatně předpokládá i zákon o bankovníctví.

I když se dvoukolejný systém bankovního dozoru v Německu osvědčil, je pochopitelná i snaha bankovních institucí o transparentní rozdělení rolí a funkcí mezi institucemi dohledu., které by vedlo k větší efektivnosti a úspoře nákladů. V mnoha případech dokáže rozhovor na lokální úrovni vyřešit problémy rychleji a efektivněji než „komplexní kontrola“, která je už svojí přirozeností nákladnější.

V souladu s žádostí Spolkového ministerstva financí pracuje BaFin a Deutsche Bundesbank na nové verzi stávající směrnice o bankovním dozoru, která by měla zlepšit praktické stránky jeho fungování. Jde zejména o maximální omezení duplicit. Jasná, předem stanovená pravidla, zvýší výkonnost a schopnost reakce systému dohledu a posílí prevenci proti krizím.

Je třeba mít stále na paměti, že efektivní, transparentní a ze zákonů vycházející bankovní dohled je základem pro moderní fungování finančních center. Pomáhá vytvářet atmosféru důvěry, důležitou pro mezinárodní pozici Německa na trhu investic a pracovních míst.

Jürgen Schaaf

Inflationssteuerung a la EZB

Řízení inflace podle Evropské centrální banky

Auszüge aus Presseartikeln, 6. Februar 2008, Nr. 5, S. 5

Americká centrální banka Federal Reserve (Fed) by to dělala ráda, ale nesmí. Evropská centrální banka (ECB) tvrdí, že to nedělá, ale fakta hovoří jinak. Řeč je o inflačním cílování, přímém řízení inflace. U této koncepce peněžní politiky jde o to, že centrální banky se ve svém měnovém prostoru snaží udržet zvyšování spotřebních cen v určitých mezích. Inflační cíl, o který usilují centrální bankéři

v západních průmyslově vyspělých zemích, obvykle počítá s ročním nárůstem spotřebitelských cen o 2 %.

Aby se podařilo udržet míru inflace v rámci stanoveného cíle, zaměřují centrální banky svoji pozornost především na vytížení kapacit v hospodářství a dále sledují a vyhodnocují četné cenové statistiky. Údaje o konjunkturálním vytížení kapacit představují nejdůležitější reálnou určovací veličinu inflace v hospodářství, protože vymezují prostor pro tvorbu cen těch, kteří disponují zdroji. Ke koncepci neoddelitelně patří též požadavek vysoké transparentnosti, realizovaný formou zesílené komunikace s veřejností i s trhy. Takovýto přístup posiluje důvěryhodnost. V současné době se koncepce přímého inflačního cílování aplikuje v cca 20 centrálních bankách v celém světě, včetně Bank of England, novozélandské centrální banky, švédské Riksbank a centrální banky v Norsku.

To, že předseda grémia, rozhodujícího o peněžní politice americké centrální banky Federal Reserve, Ben Bernanke, je příznivcem této koncepce, je veřejným tajemstvím. Již před jeho nástupem do úřadu před dvěma lety bylo známo, že vědecky vzdělaný ekonom Bernanke vystupoval jako propagátor kvantitativního inflačního cíle a režimu inflačního cílování v USA. Dvojitý mandát Fedu nicméně nasměrovává úsilí této centrální banky nejen na pole péče o stabilní úroveň spotřebitelských cen, nýbrž ji zavazuje i k podpoře snah o maximální zaměstnanost, či dokonce o co možná nejvyšší hospodářský růst. Proto je v USA příliš velký politický odpor proti stanovování zdánlivě protirůstových priorit, což je inflačnímu cílování mimo jiné podsouváno.

Není tedy divu, že tváří v tvář hrozící – i když zatím nediodagnostikované recesi v USA – otevřel Ben Bernanke stavidla a výrazně snížil hlavní úrokové sazby (Fed Funds Rates), aniž by se příliš staral o inflaci. Od té doby, co z americké bubliny na trhu nemovitostí uniká vzduch a národnímu hospodářství hrozí nepříjemnosti v důsledku turbulencí na finančních trzích ve spojitosti s krizí druhořadých hypoték, snížil Fed svoji základní úrokovou sazbu od poloviny srpna o impozantních 225 bazických bodů - na 3 procenta. Na snížení posledních 125 bodů stačilo Fedu pouhých 8 dní. Podle těchto rozhodnutí měnové politiky by se mohlo zdát, že Američanům hrozí buď recese biblických rozměrů, nebo ochránci měny přestřelili cíl.

Evropská centrální banka naproti tomu pevně a neochvějně tvrdí, že nepraktikuje žádné řízení inflace. Pokud se ale podíváme blíže, zjistíme, že vlastně nic jiného nedělá. Když na trhy dolehla od počátku roku řada tlaků, včetně zmiňovaného snižování úrokových sazeb Fedu, doplněných poklesem konjunktury ve vlastním měnovém prostoru a bankovními problémy, dal se očekávat též krok směrem ke snížení hlavní úrokové sazby v eurozóně. Nicméně Evropská centrální banka směřovala svoje úsilí jinam – proti odborům - a hrozila, že hlavní úrokovou sazbu zvýší, pokud dojde k přehnaným mzdovým ujednáním a roztočí se spirála růstu mezd a cen. Po záměru snížit úrokové sazby ani stopy.

Ve skutečnosti ani konjunkturální údaje eurozóny zatím nedávají žádné signály o tom, že by nějaké rychlé snižování úroků bylo nutné. I když dynamika konjunktury polevuje, je dosud dostatečně silná na to, aby se přiměřeně pohybovala na úrovni úroků ve výši 4 %. Dopady krize druhořadých hypoték – jako negativní šoky – jsou přitom v konjunkturálních prognózách plně zohledněny. Riziko, že všechno bude probíhat hůře, než se očekává, je stejně pravděpodobné jako spekulativní. Ale ani vyšší míra inflace – současných 3,2 % - nevyvolává potřebu zvýšení úroku. I když ECB usiluje o střednědobou míru inflace ve výši 2 %, je zřejmé, že inflační vzednutí dosáhlo svého vrcholu a zdražování bude postupně ztrácet na dynamice.

ECB se chová jako učebnicový hlídač inflace a je tomu tak dobře. Měla by se i nadále orientovat podle učebnic a podpořit tak svoji důvěryhodnost a vypočitatelnost. K tomu patří i ta skutečnost, že v únoru nenásledovala příkladu Fedu a nechala úrokovou sazbu na úrovni čtyř procent nezměněnu. Nenechala se tak ovlivnit požadavky a očekáváními trhů, které ji chtěly přimět k jednání a la Fed. K tomu ale patří i to, že ECB bude hledět vpřed a opustí svoji rétoriku o zvyšování úrokových sazeb – přestane jím hrozit. Verbální přitakání k politice zvyšování úroků by mělo být z oficiálních oznámení o rozhodnutích měnové politiky vyškrtáno.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Axel Schrunner

Hebt ein starker Staat die Steuermoral?**Zvyšuje silný stát daňovou morálku?**

Handelsblatt, 20.2.2008, Nr. 36, S. 4

V boji s daňovým únikem v Německu sází zdejší velká koalice na silný stát: tvrdší postihy a větší počet daňových pátračů - ozývá se požadavek revize postihů za daňový únik či zvýšení počtu daňových kontrolorů. Např. hannoverský vědec S. Homburga ale vnímá požadavek prověření trestů za daňový únik a navýšení personálu daňových pátračů za „obvyklý reflex politiky“. Jednak by totiž postihy za hospodářské delikty měly být v relaci s násilnými delikty a také by se mělo rozlišovat mezi „průměrným a mezním výnosem daňových pátračů“, protože jen když dodatečný úředník skutečně více „vydělá“ než sám stojí, je jeho zapojení efektivní.

Již počátkem 70. let minulého století bylo zjištěno, že zpřísnění trestů a zvýšení pravděpodobnosti odhalení přispívá k daňové počestnosti. Ekonomové M. Allingham a A. Sandmo na matematickém modelu ukázali, že atraktivitu daňového úniku snižují tvrdší postihy a větší nebezpečí odhalení. Tuto tezi však zcela zvrátila americká studie z 90. let. Při minnesotském experimentu byla informována skupina občanů, že byli vybráni pro studii, při níž budou pečlivě ověřována daňová přiznání. Účastníci byli upozorněni, že v případě nesrovnalostí budou ještě dotazováni a také, že v případě nevyjasněných otázek budou blíže zkoumána i jejich předchozí daňová přiznání. Vybraní občané s velmi malými či průměrnými příjmy je přiznávali mnohem vyšší než občané s velkými příjmy, kteří v průměru přiznávali ke zdanění menší příjem. Jejich daňová morálka poklesla i přesto, že se riziko odhalení zvýšilo. Davy ekonomů stály před hádankou - po nesčetných příspěvcích v odborných časopisech bylo jasné, že na daňovou morálku musí mít vliv jiné faktory.

Obyvatelé Minnesoty zřejmě brali jako nefér, že právě oni budou přísněji sledováni a tak se i oni chovali nefér k finančnímu úřadu, protože „daňový únik je mnohdy trucovitou reakcí“, komentuje postoj poplatníků jeden z německých vědců. Navíc údajně mnozí získaný prospěch přeceňují - vždyť co si počít třeba s černými penězi v Lichtenštejnsku, když se pak ani nedají odkázat.

Pro bonnského ekonoma A. Falka je daňová morálka otázkou podmíněné kooperace. Nikdo neplatí daně z čistého altruismu. Stát se může pokusit zvýšit ochotu ke kooperaci a tak zvýšit i své příjmy. Falk, který testoval ochotu ke kooperaci v experimentech, tvrdí, že velký vliv má vztah daňového poplatníka k ostatním poplatníkům: „pokud věřím, že ostatní platí, jsem i já ochoten platit. Pokud jsem ale názoru, že všichni zpronevěřují, pak se i já k takovému přístupu spíše přikloním“. Pro fiskál tedy existují dvě rovnováhy: dobrá (všichni platí) a ta špatná (všichni podvádějí). Velkým nebezpečím Zumwinkelovy aféry [daňový únik šéfa Deutsche Post a převádění peněz do Lichtenštejnska] je, že poškozují daňovou morálku a počet daňových podvodů pak všeobecně roste.

Efekt činnosti daňové policie ve vybraných německých zemích v roce 2006

	počet kontrol. šetření	následně vybrané daně
Hesensko	9123	115,2 mil. eur
Bádensko-Württenbersko	3915	218,5
Brandenburgsko	622	15,7
Hamburk	565	26,6
Sasko-Anhaltsko	555	27,5

Donata Riedel

Reiche zahlen die höchsten Steuern

Bohatí platí nejvyšší daně

Handelsblatt, 25.2.2008, Nr. 39, S. 5

Bohatí německí občané výrazně přispívají na financování státu. K tomuto výsledku došla nová studie DIW (Německý institut ekonomického výzkumu) o „Efektivním zdanění top-příjmů v Německu“. Podle studie daň z příjmů výrazně přispívá k přerozdělování od bohatých k chudým: nejbohatších deset procent obyvatelstva hradí 55 procent objemu vybrané daně z příjmů, zatímco chudší polovina obyvatel se na ní podílí pouze 5,1 procenta. Daňová progresivita přitom působí tak, jak má: silnější rámě nese větší daňovou zátěž než slabší, protože daňová sazba roste s vyšší brutto příjmu.

Ekonomičtí badatelé okolo vědce S. Bacha pro studii shromáždili údaje finanční statistiky o daňových příznacích a výsledky pravidelného průzkumu zaměřeného na životní zvyklosti. Poprvé při tom byly kompletně vyhodnoceny i daňové platby 460 nejbohatších domácností, které tvoří 0,001 procenta daňových poplatníků s tím, že studie „samozřejmě nezohledňuje případný daňový únik“ (zachyceno je období let 1992-2002).

Přerozdělení systému daně z příjmů funguje tak, že deset procent nejbohatších lidí musí daně odvádět ve prospěch 50 procent lidí nejchudších: u bohatých dosahuje 32,2 procenta z brutto příjmu, ale pouze 29 procent z netto příjmu. Nejvíce v roce 2002 na daních odvedlo nejbohatší procento občanů, které celkově dosáhlo 8,9 procenta brutto příjmu, ale pouze 6,9 procenta netto příjmu. Nejbohatší procento tvoří cca 460 000 daňových příznacích, která byla podána 650 000 nejbohatšími dospělými (zčásti manželské páry). Velikost efektu přerozdělení se v průběhu desetiletí nezměnila.

Téměř se od konce 90. let nezměnila efektivní daňová zátěž u zdanitelného brutto příjmu: pro spodní příjmovou polovinu se v roce 2002 pohybuje okolo 15,7 procenta a pro horní desetinu na úrovni 32,3 procenta. Vysoké příjmy v Německu však byly soustředěny v okruhu 460 000 nejvyšších příjmů, jejichž efektivní daňová zátěž dosáhla více než 44 procent. Tato skupina jako jediná profitovala ze snížení daní: v roce 1998 platila ještě téměř 50 procent.

Analýza nejvyšších příjmů ukazuje i to, že příjmy lidí s nejvyššími výdělky tvoří jen z malé části platy a většinu zde představují podíly na podnikových ziscích a kapitálové příjmy. U horních deseti procent, kam spadají lidé s příjmy nad 120 000 eur, tvoří 67 procent plat. Z úplně nejvýše zařazených 460 daňových poplatníků, kteří vykazují příjem od 24 miliónů eur, uvedla asi 4 procenta příjmy z platy a 55 procent příjmy z podnikových zisků.

Údaje DIW potvrzují i výsledky dřívějších šetření, podle nichž příjmy nejbohatšího procenta výrazně stouply. Nejchudších 50 procent zůstalo v důsledku státních plnění zhruba na stejné úrovni, zatímco střední příjmy lehce poklesly.

Do jaké míry občané povinnost zdanění u svých příjmů obešli, se z finanční statistiky zjistit nedá; větší počet daňových poradců uvedl, že jejich nejbohatší klienti jednoznačně akceptovali povinnost vyšší daňové sazby. V těchto kruzích však se téměř nedá zjistit, zda dochází i ke zdanění kapitálových výnosů - což by bylo považováno za dvojitý zdanění, i když přitom nejde o zdanění substance majetku, ale o zisk kapitálu určeného „k práci“.

V těchto kruzích existuje menšina, tzv. tvrdé jádro daňového úniku. Tito občané před zdaněním tají veškeré kapitálové výnosy. Nedá se předpokládat, že by tento jejich přístup ovlivnila velice nízká daňová sazba (v rozmezí 10 či 15 procent) a tak je definitivní srážková daň pro stát jedinou možností, jak nepřijít o svůj podíl.

Norbert Häring

Ökonomen fordern Konjunkturpolitik

Ekonomové požadují konjunkturální politiku

Handelsblatt, 28.2.2008, Nr. 42, S. 21

Skupina evropských ekonomů a vedoucích podnikových manažerů, která bojuje za anticyklickou fiskální politiku, je ve své snaze čelit hrozbě oslabení konjunktury v Evropě podporována i americkým nositelem Nobelovy ceny za ekonomii Robertem Solowem. Vědci svým postojem dávají najevo nesouhlas s dominujícími hospodářsko-politickými představami ECB, Bundesbanky a Evropské komise.

Mnichovský profesor ekonomie G. Illing prohlásil, že „pokud ceny a mzdy nejsou plně flexibilní a ECB se stará výhradně o cenovou stabilitu, potřebujeme ke stabilizaci konjunktury jiný nástroj“, a vyslovil se pro koordinovanou evropskou finanční politiku.

V „provolání za makroekonomickou politiku v Evropě“, které mj. podepsali P. de Grauwe (Leuven, Belgie), Rick van der Ploeg (Oxford, Anglie), tři francouzští ekonomové, předseda dozorčí rady koncernu Saint-Gobains J.-L. Beffa, se makro-rebelové obracejí proti převažující diagnóze, že problémy růstu v Evropě jsou důsledkem především „strukturálních rigidit“ a stát by se (podle kritizovaného konsenzu) proto měl omezit pouze na deregulaci a rozpočtovou konsolidaci.

Skupina se zasazuje o to, aby členské státy měnové unie získaly svobodu a s pomocí finanční politiky vyrovnávaly konjunkturální výkyvy. To je nezbytné právě proto, že podle názoru ekonomů se USA nacházejí těsně před recesí. Z toho vyplývá pokles poptávky, kterým evropská ekonomika neprojde bez újmy. „Vzhledem k tomu, že politika zaměřená na poptávku má pouze střednědobý účinek, zůstává fiskální politika jediným instrumentem makroekonomické stabilizace“, konstatují ekonomové ve svém komuniké. Právě proto Paktu růstu a stability přiřítají, že v tomto smyslu zabránil nasazení fiskální politiky a činí jej zodpovědným za nízkou míru růstu v posledních letech. Kritizují současně, že Pakt požaduje ve fázích oslabující hospodářské aktivity procyklickou finanční politiku, která však ekonomiku brzdí.

Solow tvrdí, že v současnosti je Pakt spíše „Antipaktem růstu a stability“. Aby tomu tak už nebylo v případě dalšího oslabení, požadují ekonomové, aby se v budoucnu dohlíželo hlavně na stav zadlužení resp. jeho setrvání v únosném rámci. Za této podmínky by mělo pak být možné, aby se deficit v případě hospodářského poklesu zvyšovaly, protože pak automaticky rostou výdaje a příjmy klesají. V případě hospodářského vzestupu by byl stabilizátor uplatněn a nasměrován opačně. Navíc ekonomové požadují cílené řízení konjunktury časově omezenými výdajovými programy či daňovými úlevami. „Zkušenost USA ukazuje, že diskreční fiskální politika ke stimulaci ekonomiky může fungovat“, uvádí komuniké.

Zpracovala M. Beránková